



T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TR, Balıkesir University, Institute of HealthSciences



**BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ SPOR BİLİMLERİ
FAKÜLTESİNDE EĞİTİM GÖREN
ÖĞRENCİLERİN SPOR TURİZMİNE YÖNELİK
TUTUMLARININ İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DİLEK ÖZEN

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Bilim Alan Kodu: 130112



BALIKESİR
2023

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ SPOR BİLİMLERİ
FAKÜLTESİNDE EĞİTİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN SPOR
TURİZMİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DİLEK ÖZEN

TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. ZEKERİYA GÖKTAŞ

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Bilim Alan Kodu: 130112

BALIKESİR
2023



T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ



TEZ KABUL VE ONAY

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı
çerçevesinde **Dilek ÖZEN** tarafından yürütülmüş ve tamamlanmış olan

**“ Balıkesir Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde Eğitim Gören
Öğrencilerin Spor Turizmine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi”**

başlıklı tez çalışması,
Balıkesir Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin
ilgili maddeleri uyarınca aşağıdaki jüri tarafından

YÜKSEK LİSANS TEZİ

olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 15 /08 / 2023

TEZ SINAV JÜRİSİ

Prof. Dr. Hamdi PEPE
Düzce Üniversitesi
(Başkan)

Prof. Dr. Zekeriya GÖKTAŞ
Balıkesir Üniversitesi
Üye (Danışman)

Dr. Öğr. Üyesi Ali Naci ARIKAN
Balıkesir Üniversitesi
Üye

Yukarıdaki Yüksek Lisans Tezi,
Sınav jüri üyeleri tarafından imzalanarak 18/ 08 /2023 tarihinde teslim edilmiştir.

Prof. Dr. Ziya İLHAN
Enstitü Müdürü

BEYAN

Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlâk kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,

Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi **beyan ederim.**

18 / 08 / 2023

İmza

Dilek ÖZEN

TEŞEKKÜR

"Balıkesir Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde Eğitim Gören Öğrencilerin Spor Turizmine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi" konulu bitirme tezimde, danışmanlığımı kabul edip tezimin belirlenmesinde büyük emeği olan fakat bu süreçte emekliliğe ayrılan Prof. Dr. Fahri AKÇAKOYUN' a ve tezimin yürütülmesinde bilgi ve tecrübesinden yararlandığım sayın danışmanım Prof. Dr. Zekeriya GÖKTAŞ' a,

Her zaman ve her koşulda yanımda olan, bana inançları ve destekleri ile güç veren sevgili aileme, lisans ve yüksek lisans hayatım süresince güvenini her daim hissettiren, değerli bilgi birikiminden, deneyimlerinden yararlanmamı sağlayan, hayatın her alanında desteğini esirgemeyen, varlığı ile bana güç veren, eşim İlyas ÖZEN' e,

Lisans ve Yüksek Lisans eğitim süresinde tanıdığım, hiçbir zaman desteklerini esirgemeyen, sadece eğitim alanında değil hayatın her alanında fikirlerini ve önerilerine çok saygı duyup sevdiğim değerli büyüklerim Mehmet Bilgi MEDENİ, Hakan YAYLI ve arkadaşım Sedef NİZAM' a teşekkür eder şükranlarımı sunarım. Anketlerin uygulanmasında yardımlarımı esirgemeyen tüm öğrencilere ayrı ayrı teşekkür ederim.

Yüksek lisans öğrenimim süresince beni "2210/A Yurt İçi Lisansüstü Burs Programı" ile destekleyen TÜBİTAK'a teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

İÇİNDEKİLER	i
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vii
SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ	ix
TABLolar DİZİNİ	x
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	1
1.3. Araştırmanın Hipotezleri	2
1.4. Araştırmanın Önemi	3
1.5. Sayıtlar	3
1.6. Sınırlılıklar.....	4
2. GENEL BİLGİLER.....	5
2.1. Turizmin Tanımı.....	5
2.2. Turizmin Önemi	7
2.3. İnsanları Turizme Yönelten Nedenler	10
2.3.1. Eğlence ve Dinlenme	11
2.3.2. Dini Nedenler.....	12
2.3.3. İş ve Kongre Seyahatleri.....	12
2.3.4. Sağlık	13
2.3.5. Spor	13
2.4. Turizmin Çeşitleri.....	14
2.4.1. Katılımcı Miktarına Göre Turizm Çeşitleri	14
2.4.1.1. Bireysel Turizm.....	14
2.4.1.2. Kitle Turizmi.....	15
2.4.1.3. Grup Turizmi.....	15

2.4.2. Amacına Göre Turizm Çeşitleri.....	15
2.4.2.1. Sağlık Turizmi.....	15
2.4.2.2. Kongre Turizmi.....	16
2.4.2.3. Yat Turizmi.....	17
2.4.2.4. Yayla Turizmi.....	17
2.4.2.5. Mağara Turizmi.....	18
2.4.2.6. Botanik Turizmi.....	19
2.4.2.7. Şelale ve Akarsu Turizmi.....	19
2.4.2.8. Havalı Balon Turizmi.....	20
2.4.2.9. Av Turizmi.....	21
2.4.2.10. Dağcılık Turizmi.....	21
2.4.2.11. İnanç Turizmi.....	22
2.4.2.12. Golf Turizmi.....	22
2.4.2.13. Deniz Turizmi.....	23
2.4.2.14. Spor Turizmi.....	24
2.5. Spor Kavramı ve Spor İle İlgili Terimler.....	24
2.5.1. Sporun Tanımı.....	24
2.5.2. Sporun Tarihi ve Ortaya Çıkışı.....	25
2.5.3. Sporun Sınıflandırılması.....	27
2.5.3.1. Bireysel Spor.....	27
2.5.3.2. Takım Sporu.....	27
2.6. Spor ve Turizm.....	28
2.7. Spor Turizminin Tarihçesi.....	28
2.8. Turizmin Tanımı.....	29
2.9. Gerçekleştiği Yere Göre Spor Turizmi Türleri.....	29
2.9.1. Doğa Sporları.....	30
2.9.2. Hava Sporları.....	30
2.9.3. Kış Sporları.....	30
2.9.4. Su Sporları.....	31
2.9.5. Futbol ve Turizm.....	32
2.9.6. Turnuva ve Salon Sporları.....	32
2.10. Olimpiyat Oyunları.....	33
2.11. Spor Turizminin Etkileri.....	34
2.12. Dünya’da Spor Turizminin Önemi.....	36

2.13. Türkiye’de Spor Turizminin Önemi	38
2.14. Üniversitelerde Spor Eğitimi Veren Bölümler ve İçeriği	38
3. GEREÇ VE YÖNTEM	40
3.1. Araştırma Modeli	40
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	40
3.3. Veri Toplama Araçları.....	40
3.3.1. Demografik Bilgi Formu	40
3.3.2. Spor Turizmine Katılım Ölçeği	41
3.4. Verilerin Toplanması.....	41
3.5. Verilerin Analizi.....	41
4. BULGULAR	43
4.1. Araştırmaya Katılan Bireylerin Sosyo-Demografik Değişkenlere İlişkin Analiz Sonuçları	43
4.2. Güvenirlilik Analizi	45
4.3. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin “Cinsiyet” Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları	45
4.4. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin “Yaş” Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları	46
4.5. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin “Spor Branşı” Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları	47
4.6. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin “Yaşanılan Yer” Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları	48
4.7. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin “Sınıf” Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları	49
4.8. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin “Bölüm” Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları	50
4.9. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin “Baba Eğitim Durumu” Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları	51
4.10. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin “Anne Eğitim Durumu” Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları	52
4.11. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin “Aile Gelir Durumu” Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları	53
5. TARTIŞMA	55
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	62

KAYNAKLAR	64
ÖZGEÇMİŞ.....	68
EKLER.....	69
EK-1. Demografik Bilgi Formu.....	69
EK-2. Spor Turizmine Katılım Ölçeği.....	70
EK-3. Etik Kurul Onayı.....	71

ÖZET

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİNDE EĞİTİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN SPOR TURİZMİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Bu araştırma Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin hayatımızda giderek popüler hale gelen spor turizmine yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışma betimsel tarama modeli niteliğindedir.

Spor Bilimleri eğitimi gören öğrencilerin spor turizmine yönelik tutumlarını incelemek amacıyla Kardaş ve Sadık (2018) tarafından geliştirilen Spor Turizmüne Yönelik Tutum Ölçeği (STYTÖ) kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini; Balıkesir İli Balıkesir Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde eğitim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemi ise basit tesadüfi örneklem seçimi kullanılarak seçilen 273 öğrenci oluşturmaktadır. Elde edilen veriler SPSS 22.0 paket programında değerlendirilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde, ortalama, standart sapma, one-way Anova, independent t-testi kullanılmıştır. Yapılan istatistiklerin anlamlılık düzeyi $p<.05$ olarak kabul edilmiştir.

Yapılan bu araştırma sonucuna göre; cinsiyet değişkeninde organizasyon, ekonomik ve kişisel katkı alt boyutlarında kadın bireylerin erkeklere göre tutumlarının daha yüksek olduğu $p<.05$ tespit edilmiştir. Spor branşı değişkeninde organizasyon ve iş olanak alt boyutlarında kadın bireylerin erkek bireylere göre tutumlarının daha yüksek olduğu $p<.05$ tespit edilmiştir. Sınıf değişkeninde organizasyon ve kişisel katkı alt boyutlarında 1. Sınıf öğrencilerin diğer sınıftaki öğrencilere göre tutumlarının daha yüksek olduğu $p<.05$ tespit edilmiştir. Bölüm değişkeninde iş olanak ve kişisel katkı alt boyutlarında beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğrencilerinin diğer bölümlerde okuyan öğrencilere göre tutumlarının daha yüksek olduğu $p<.05$ tespit edilmiştir. Baba eğitim düzeyi değişkeninde organizasyon, iş olanak ve kişisel katkı alt boyutlarında lisans mezunu babaların diğer mezunlara göre tutumlarının daha yüksek olduğu $p<.05$ tespit edilmiştir. Anne eğitim düzeyi değişkeninde iş olanak ve kişisel katkı alt boyutlarında yüksek lisans/doktora mezunu annelerin diğer mezunlara göre tutumlarının daha yüksek olduğu $p<.05$ tespit edilmiştir. Aile gelir durumu değişkeninde iş olanak, ekonomik

ve kişisel katkı alt boyutlarında 4250-6000 TL arası geliri olanların diğer gelir gruplarına göre tutumlarının daha yüksek olduğu $p<.05$ tespit edilmiştir.

*Anahtar Kelimeler:*Spor, spor turizmi, turizm, tutum ölçęđi

ABSTRACT

INVESTIGATION OF ATTITUDES OF STUDENTS STUDYING AT THE FACULTY OF SPORT SCIENCES BALIKESIR UNIVERSITY TOWARDS SPORT TOURISM

This research has been made to investigate the attitudes of the students of Sports Sciences Faculty towards sports tourism that has become gradually popular in our lives. The research has the characteristic of descriptive model.

In order to investigate the attitudes of the student studying Sports Science Education towards sports tourism, the attitude Sadık (2018) has been used. The students having education in Balıkesir University of Balıkesir form the universe of the research. As for that the sample is formed by 273 students selected using simple random sample selection. The data obtained were evaluated in the SPSS 22.0 packet programme. In the analyzing of the data, frequency, percentage, average, standard deviation, one-way Anova, Independent t-test were used. The level of significance of the statistics was accepted as $p < .05$.

According to the findings of this study, it was determined that in the gender variable, female individuals have high attitudes compared to males in terms of the dimensions of organization, economic contribution and personal contribution, with $p < .05$. In the sports field variable, it was determined that female individuals have high attitudes than male individuals in the dimensions of organization and job opportunities, with $p < .05$. In the class variable, it was determined that 1st-grade students have high attitudes compared to students in other grades in the dimensions of organization and personal contribution, with $p < .05$. In the department variable, it was determined that physical education and sports teaching students have high attitudes than students in other departments in the dimensions of job opportunities and personal contribution, with $p < .05$. In the variable of father's educational level, it was determined that fathers with undergraduate degrees have high attitudes than other graduates in the dimensions of organization, job opportunities, and personal contribution, with $p < .05$. In the variable of mother's educational level, it was determined that mothers with master's/doctoral degrees have high attitudes than other graduates in the dimensions of job opportunities and personal contribution, with $p < .05$. In the variable of family income status, it was determined that

6000 TL have high erattitudes than other in come groups in the dimensions of job opportunities, economic contribution, and personal contribution, with $p<.05$.

Keywords: Attitudescale, sports, sportstourism, tourism

SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ

STKÖ:	Spor Turizmüne Katılım Ölçeği
TDK:	Türk Dil Kurumu
IOC:	Uluslararası Olimpiyat Komitesi

TABLolar DİZİNİ

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 4.1. Araştırmaya Katılan Bireylerin Sosyo-Demografik Değişkenlere İlişkin Analiz Sonuçları	43
Tablo 4.2. Ölçekler ve Alt Boyutları Geçerlilik ve Güvenirlilik Analizi Sonuçları.	45
Tablo 4.3. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin Cinsiyet Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları	46
Tablo 4.4. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin Yaş Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları.....	47
Tablo 4.5. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin Spor Branşı Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları.....	47
Tablo 4.6. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin Yaşanılan Yer Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları.....	48
Tablo 4.7. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin Sınıf Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları.....	49
Tablo 4.8. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin Bölüm Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları.....	50
Tablo 4.9. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları.....	51
Tablo 4.10. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları.....	52
Tablo 4.11. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin Aile Gelir Durumu Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları.....	53

1. GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Spor bilimleri eğitimi alan öğrencilerin spor turizmi konusundaki tutumların araştırılması, çalışmanın temel konusu haline gelmektedir.

1. Öğrencilerin spor turizmi konusundaki tutumları hangi seviyededir?
2. Spor bilimlerinde okuyan öğrencilerinin tutum ölçeği puanları, yaşında, cinsiyetinde, bölümünde, sınıfında, gelir düzeyinde ve spor branşı gibi çeşitli değişkenlere bağlı olarak nasıl farklılıklar gösterebilir?
 - Tutum ölçeğinin organizasyon boyutunda farklılıklar görülmekte midir?
 - Tutum ölçeğinin kişisel katkı boyutunda farklılıklar görülmekte midir?
 - Tutum ölçeğinin iş olanağı boyutunda farklılıklar görülmekte midir?
 - Tutum ölçeğinin ekonomik katkı boyutunda farklılıklar görülmekte midir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, spor bilimleri alanında eğitim alan dört yıllık üniversite öğrencilerinin spor turizmine karşı tutumlarını analiz etmeyi amaçlamaktadır. Öğrencilerin spor turizmini nasıl değerlendirdikleri, araştırmanın önemli bir odak noktasıdır. Spor bilimleri eğitimi gören bireylerin, yaş, cinsiyet, sınıf düzeyi, gelir düzeyi, eğitim aldıkları bölüm gibi faktörlere bağlı olarak spor turizmiyle ilgili tutumlarında mevcut olan farklılıkları ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

1.3. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmamızın genel amacı kapsamında aşağıdaki problemlere cevap aranmıştır.

H₁: Spor bilimleri fakóltesi öğrencilerinin spor turizmine yönelik tutumları, cinsiyete göre anlamlı farklılık var mıdır?

H₂: Spor bilimleri fakóltesi öğrencilerinin spor turizmine yönelik tutumları, yařa göre anlamlı farklılık var mıdır?

H₃: Spor bilimleri fakóltesi öğrencilerinin spor turizmine yönelik tutumları, spor branşına göre anlamlı farklılık var mıdır?

H₄: Spor bilimleri fakóltesi öğrencilerinin spor turizmine yönelik tutumları, sınıfa göre anlamlı farklılık var mıdır?

H₅: Spor bilimleri fakóltesi öğrencilerinin spor turizmine yönelik tutumları, bölüme göre anlamlı farklılık var mıdır?

H₆: Spor bilimleri fakóltesi öğrencilerinin spor turizmine yönelik tutumları, yaşanılan yer durumuna göre göre anlamlı farklılık var mıdır?

H₇: Spor bilimleri fakóltesi öğrencilerinin spor turizmine yönelik tutumları, baba eğitim durumuna göre göre anlamlı farklılık var mıdır?

H₈: Spor bilimleri fakóltesi öğrencilerinin spor turizmine yönelik tutumları, anne eğitim durumuna göre göre anlamlı farklılık var mıdır?

H₉: Spor bilimleri fakóltesi öğrencilerinin spor turizmine yönelik tutumları, ailelerinin aylık gelir durumuna bağlı olarak anlamlı şekilde farklılık var mıdır?

1.4. Araştırmanın Önemi

şu anda, sporun turizm içinde çeşitli şekillerde yer aldığı bir dönemdeyiz. Spor turizmi, temel olarak spor etkinliklerine katılan, spor organizasyonlarını izleyen veya sportif faaliyetlerin gerçekleşmesini sağlayan kişilerin hareketliliği olarak tanımlanırken, turizme dâhil olan bireylerin ziyaret ettikleri yerlerde farklı bir amaçla veya tamamen doğaçlama katıldıkları spor faaliyetleri sebebiyle ortaya çıkan hareketlilik de turizm içinde spor kabul edilebilir. Son yıllarda turizm sektörüyle birlikte "bacasız sanayi" olarak adlandırılan spor, önemli yatırımların yoğunlaştığı bir sektör olarak kabul edilmektedir. Üniversitelerde turizm ve spor bilimleri eğitimi veren bölümler, spor turizminin ortak bir buluşma noktasında önemli bir rol oynamaktadır. Spor bilimlerinde okuyan üniversite öğrencilerinin spor turizmine karşı tutumları, sportif ve turizm alanlarının ilerlemesi açısından büyük bir öneme sahiptir. Daha önce yapılan spor turizmi çalışmalarına baktığımızda, özellikle spor ve turizm sektöründe çalışanlar ve kamu sektörüne odaklanan çalışmaların ilgi çektiği gözlemlenmektedir. Türkiye'de, spor bilimleri lisans öğrencilerinin spor turizmine yönelik tutumlarını inceleyen birkaç çalışmaya rastlanmıştır. Bu sebeple, araştırmanın spor turizmi endüstrisine ve spor turizmi alanındaki literatüre önemli katkılarda bulunacağı düşünülmektedir. Çalışmamız, spor turizmine yönelik öğrencilerin tutumlarının belirlenmesini sağlayacak ve diğer çalışmalarla sektör çalışanları ve kamu çalışanları arasında karşılaştırmalar yapma imkanı sunacaktır.

1.5. Sayıtlar

- Varsayıldığına göre, araştırmada kullanılan yöntemin uygun olduğu düşünülmüştür.
- Araştırmada yer alan Öğrencilerin, eğitim düzeylerine bağlı olarak ölçekte yer alan maddeleri doğru bir biçimde kavrayabilecek seviyede oldukları kabul edilmektedir.
- Araştırmanın amacına uygun bir ölçek olduğu düşünülen spor turizmine yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

- Araştırma, Sadece Balıkesir Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde lisans öğrenimine devam eden öğrenciler bu programa kabul edilmektedir.
- Bu araştırma, yalnızca 2022-2023 eğitim öğretim yılında yapılmıştır.
- Araştırmanın geçerlik ve güvenirlik değerlendirmesi, sadece kullanılan Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği' nin özelliklerine odaklanmış olup, diğer faktörleri içermemektedir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Turizmin Tanımı

Turizm kelimesi, kökenini Latince "tornus" kelimesinden alan ve "tura dönme" anlamına gelen "tur" kelimesinden türetilmiştir. Bu kelime, turist ve turistik anlamına gelerek, seyahat etmek ve gezinti yapmak amacıyla yapılan faaliyetleri ifade etmektedir (Bayer, 1992).

Dünya Turizm Örgütü'nün tanımınca; insanların dinlenme, eğlenme, çalışma ve farklı nedenlerle uzun süreli konaklamalar yapmadıkları, seyahat ederek farklı yerleri ziyaret ettikleri bir faaliyete turizm denilmektedir (Çuhadar, 2006).

TDK' ya göre turizm, bir ülke veya belli bir coğrafyaya turist çekmek için ekonomik ve kültürel tedbirlerin dikkatlice alındığı devamında ise bu çalışmaların tümünü kapsayan bir kavramdır (TDK, 2018).

Turizm günümüzde, döviz kazandıran ve istihdam yaratan bir sektör olarak yerel ve uluslararası ekonomiye katkıda bulunan, sosyal ve kültürel iletişimi destekleyen, birleştirici etkisiyle dünya barışına olumlu katkıları olan önemli bir boyuttur. Turizm terimleri, Latince "Tornus" kelimesinden türetilen "Turna" kelimesiyle ilişkilidir. Ayrıca, Fransızca' da "göndermek" veya "döndürmek" anlamına gelen "touring" terimleri günümüzde turizm alanında kullanılmaktadır. Yolculuk kelimesi Fransızca "travail" kelimesinden türetilmiştir (Toskay, 1978).

Turizm, geniş bir yelpazede çeşitlilik gösteren ve karmaşık olayları içeren bir bütündür. Bu nedenle, turizmin farklı tanımları mevcuttur. Turizmin kazanılmasında başlangıç noktalarının aynı şekilde tasfiye edilmesi, diğer bir deyişle temel

yaklaşımındaki farklılık, turizmin birçok kez seyahat etmesine neden olmuştur (Uzun, 2009)

Turizmin şuanda en yaygın kabul edilen tanımından biri, Birleşmiş Milletler' in 1963 yılında yaptığı "24 yaşından küçük olmamak, kalıcı bir yerleşime dönüşmemek ve gelir getirici faaliyetlerde bulunmamak" şeklindeki tanımıdır. Bu tanıma göre turizm, seyahat eden kişinin yaş kriterlerini karşılaması, kalıcı yerleşimden kaçınması ve gelir getiren işlerle uğraşmamasıyla ilgili bir faaliyettir. Ayrıca, turizm kavramıyla ilişkilendirilen her şey, olaylar ve konaklamalar da bu tanımın içerisine dahil edilir(Tüylüoğlu, 2003).

1981 yılında AIEST tarafından yapılan düzenleme ile "turizm" kavramı revize edilmiştir. Buna göre, turizm sürekli ikamet edilen yerlerden ayrılıp seyahat edilen ve olağan beklentilerin karşılandığı yerlere geçici konaklamalarla gerçekleşen bir faaliyettir. Bu tanıma göre turizm, genellikle turizm alanındaki işletmelerin sunduğu mal ve hizmetleri talep ederek ortaya çıkmış olan belgelerin bütünüdür (McIntosh ve Goeldner, 1980).

Turizm olayının oluşması aşağıda verilen ölçütlere bağlıdır.

- Turizm, sürekli ikamet edilen yerlerin dışında gerçekleşen ve günlük ihtiyaçların karşılanmadığı yerlerde gerçekleştirilen seyahatleri ifade eder.
- Turizm işletmelerinde üretilen mal ve hizmetler, turistlerin ihtiyaçlarını karşılamak ve onlara keyifli bir seyahat deneyimi sunmak amacıyla kullanılır.
- Konaklama, yerleşik olmayan, geçici ve sınırlı bir süre için gerçekleşen konaklama deneyimini ifade eder.
- Herhangi bir gelir veya fayda elde etmek amacının olmadığı durumlar mevcuttur (McIntosh ve Goeldner, 1980).

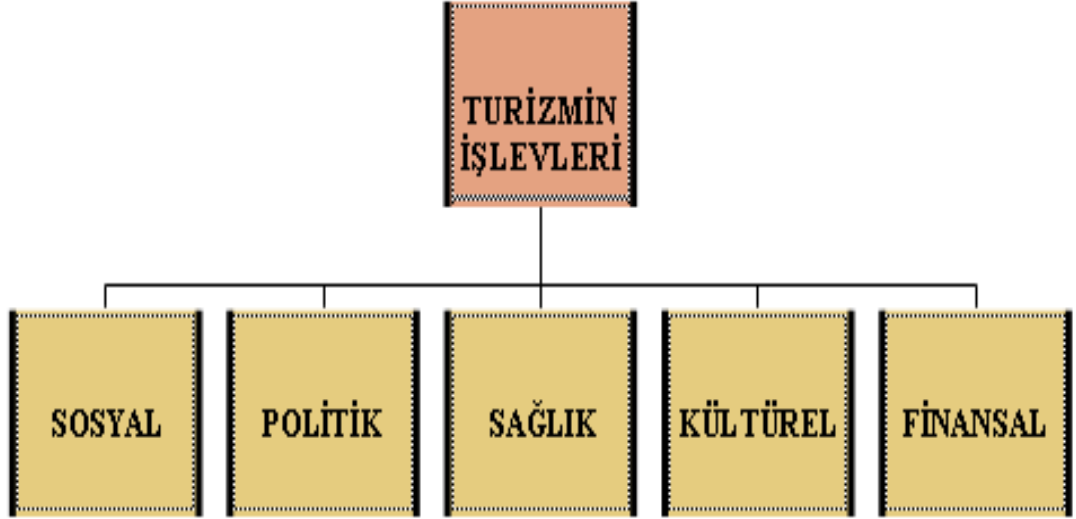
Turizmle ilgili açıklamalar, turizm tarihinin başlangıcındaki insanların yoğun çalışma hayatından arta kalan yollarda aktif ya da pasif kaldıklarını, eğlenmek için kısa da olsa başka diyarlara, harika doğası olan yerlere gezilere çıktıklarını, iyi

eğlenceler, o toprakların kültür gelenekleri, yaşam tarzları. Öğrenmelerini ve eğlenmelerini sağlayan bütündür.

Turizm, insanların belki de farkında olmadan gerçekleştirdikleri ancak turizm olarak kabul etmedikleri eylemleri ifade eder. Günümüzde insanlar, hava ulaşımı araçlarıyla geçici olarak bir yerden başka bir yere seyahat ederek dinlenme, eğlence, spor gibi tüketim faaliyetleri gerçekleştirirler. Bu faaliyetler sırasında konaklama, içecekler gibi hizmetleri satın alırlar ve işletmelerin sunduğu olanakları kullanırlar. Turizm, sosyal huzurun sağlandığı, sosyalleşmenin ve yeni kültürlerin keşfedilmesinin önemli olduğu, çeşitli amaçlara hizmet eden ve keyifli bir ortamı kapsayan bir harekettir. Bu sebeple turizm, bütün dünya için büyük öneme sahiptir.

2.2. Turizmin Önemi

Turizm ekonomik, sosyal ve kültürel hayatı olumlu yönde etkilemiştir. Aynı zamanda doğal güzellikleri ve yaşam alanlarını koruyarak insanlar üzerinde olumlu etkileri vardır. Yönlü mesajlar özellikle genç nüfus ile geniş istihdam alanı yerli ve yabancı evcil hayvanlar için teşvik edici tekliflerle ülke ekonomisine kazandırıyor. Önemli katkılar sağlamıştır ve sağlamaya devam etmektedir. Turizmin işlevleri, ülkeler açısından turizmin önemini ve etkisini ortaya koyan faktörlerdir. Bu işlevler arasında ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel alanlar bulunur. Turizm, ekonomik olarak gelir sağlama, istihdam yaratma, ticaretin canlanması ve yerel ekonomilerin gelişmesi gibi işlevlere sahiptir. Sosyal olarak, turizm insanlar arasında kültürel etkileşimi teşvik eder, toplumsal huzuru sağlar ve sosyal ilişkileri güçlendirir. Kültürel olarak, turizm yerel kültürleri ve mirası koruma ve tanıtmaya rolünü üstlenir, kültürel değişim ve anlayışı artırır. Çevresel olarak, turizm sürdürülebilirlik prensipleriyle uyumlu olmalı, doğal kaynakları korumalı ve çevresel farkındalığı teşvik etmelidir. Bu işlevler, turizmin ülkeler için önemini ve etkisini vurgulamaktadır (Turgut, 2019).



Şekil 1. Turizmin işlevleri

Ekonomik; Turizm, ekonomik kalkınmalar açısından ülkeler için önemli bir sektördür. Sebepleri şunlardır: yerli turisti çeken yerler, oralarda gelir kaynağı oluşturarak ekonomiye katkı sağlar; yabancı turist çeken bölgeler ise döviz girdisi sağlayarak ülkenin dış ticaretine katkıda bulunur. Turizm sektörü, ihracata da katkı sağlar ve ülkenin doğal varlıklarını, örneğin kum, güneş, mağaralar gibi turistik cazibe merkezleriyle döviz getirici nitelik kazandırır. Ayrıca, turizm sektörü diğer sektörlerden mal alımı yaparak ekonomik katkı sağlar. Kullanılmayan bölgeler, dağlar ve yaylalar gibi, turizme kazandırılarak yeni iş alanları oluşturulmasına katkıda bulunur. Bunun yanı sıra, konaklama, yiyecek-içecek ve seyahat gibi alanlarda turizm sektörü, milyonlarca kişiye doğrudan istihdam sağlayarak ekonomik faaliyetlere büyük katkı yapar(Turgut, 2019).

Sosyal; Turizm, bireylerin gezintiye çıktıkları çevrelerde bir başka bireylerle iletişim kurmalarında etkilidir. Örneğin özdeş ülkede gezintiye çıkıldığı zaman yaşanan diyaloglar neticesinde vatandaşlar arası bağ güçlenir, ülkelerarası gezintiye çıkıldığı zaman ise farklı kültürleri tanımanın verdiği haz paha biçilmez bir duygu yaşattırır ve insanların birbirlerini daha iyi anlamaları neticesinde ön yargıların yıkılmasında etkilidir ve bireylerin kaynaşması sağlanmış olur (Hazar, 2007).

Politik; Turizm, ülke insanları arasında dostluk bağlarının oluşmasına katkı sağlar ve ilgili ülkelerin ilişkilerini olumlu yönde etkiler. Ülke yöneticileri, turizme olumlu katkı sağlamak amacıyla dış politikada iş birliği ve ilişkileri güçlendirmeye yönelik adımlar atabilirler. Şu zamanda turizm, uluslararası dostluğun ve barışınana unsuru ve etkili faktörü kabul edilmektedir. Başka bir açıdan daha bakacak olursak, turizm sayesinde ülke insanları, farklı bölgelerdeki insanlarla tanışarak kaynaşır ve bu da barışın ve dostluk ilişkilerinin sağlanmasına, birlikte yaşayabilme kültürünün kazanılabilmesine olanak tanır (Usta, 2014).

Kültürel; İnsanlar gitmedikleri farklı yerler görmek, farklı kültürleri tanımak amacıyla turist olarak gezintiye çıkarlar, farklı bölgelerde yaşayan insanların gelenek göreneklerini, yaşayış biçimlerini, ahlâki değerlerini, konuştukları dili anlamaya öğrenmeye çalışırlar ve bunun neticesinde milletlerarası dayanışma, kaynaşma, birlik ve beraberlik sağlanmış olur (Usta, 2014).

Sağlık; Turizm, insanların yoğun iş ortamından kaçarak ve boş zamanlarını değerlendirerek zihinsel ve bedensel açıdan pozitif etkilenmesini sağlar. Turizm bu sebeple, sağlık politikaları için de önemli role sahiptir. Günümüzde iş temposunun yoğunluğundan, özellikle de endüstri ve ticaret merkezlerinde bunun yanında büyük şehirlerde çalışan kişileri fazlasıyla yormaktadır. Bu insanlar çalışma ortamında sürekli bulunarak doğal ve farklı çekici alanlardan uzaklaşırlar. Ancak sağlıklı sular, sıcak su kaplıcaları, spor faaliyetleri ve doğal güzellikler gibi unsurlar, insanların psikolojik olarak güçlenmesini ve bedensel olarak dinlenmesini sağlar. Bu sebeple, insanlar dinlenebilmek ve tedavi olabilmek için bunların olduğu bölgelere giderler. Turizmim özellikle sağlık için önemi, sağlıklı bedenlerine sahip olmak amacıyla gidilen seyahatlerle ifade edilir(Usta, 2014).

Finansal; Turizm işletmelerinden alınan vergiler, diğer ekonomik faaliyetlerde olduğu gibi devlet için önemli bir gelir kaynağı oluşturur. Bu şekilde turizm, kamu kurum ve kuruluşlarına ekonomik anlamda önemli bir katkı sağlar. Alınan bu vergiler neticesinde kamu kurumlarının finansal yönden kuvvetlenmesine ve devlet yöneticilerinin hem turizm ile ilgili yapılan etkinliklere kaynak bulmasında

hemde toplumda kiři bařına dūřen milli gelirin arttırılmasında etkilidir (Turgut, 2019).

Çevreyi Koruma; Turizm, bir ũlkenin turizm ũrũnlerini oluşturan doğal, kũltũrel ve insan tarafından ortaya çıkan kaynaklarına değer katarak, kendi geleceğini gũvence altına alabilir. Ancak, turizm hareketleri evre ũzerinde tahribat yaratırsa, bu durum turizmi tehlike içine atabilir. Turizm, ũrũnlere bũyle değerli nitelik kazandırırken aynı zamanda sũrdũrũlebilirlik ve evre koruması prensiplerine de uymalıdır. Bu Şekilde, turizm sektŕrũ hem doğal kaynakları koruyabilir hem de gelecek nesiller için sũrdũrũlebilir bir turizm potansiyeli sağlayabilir(Eraslan, 2007). Turizm sektŕrũ, doğal kaynakların korunması ve tarihi yerler ile eserlerin sũrdũrũlebilir Şekilde korunması konusunda bũyũk bir rol oynamaktadır. Turizm hareketleri, çevreye zarar vermek yerine korumaya yŕnelik olmalıdır. Bu, turizm faaliyetlerinin planlanması, yŕnetimi ve uygulanması sırasında çevresel hassasiyetin gŕzetilmesini gerektirir. Turistlerin ve turizm işletmelerinin evre dostu uygulamalar benimsemesi, sũrdũrũlebilir turizm için hayati ŕnem taşır. Bu sayede doğal kaynaklar korunur, ekosistemlerin dengesi sağlanır ve tarihi ve kũltũrel değerlerin gelecek nesillere aktarılması gũvence altına alınır. Turizm sektŕrũ, bu sorumlulukları yerine getirerek hem çevreyi korur hem de turizmin geleceğini gũvence altına almaktadır.

2.3. İnsanları Turizme Yŕnelten Nedenler

Turizme yŕnlendiren sebepler, her bir turistin ihtiyaç veya beklentilerine gŕre çeşitlilik gŕsterir. Turistlerin turizm hareketlerine katılmasını etkileyen nedenler farklı kombinasyonlarla ortaya çıkabilir.

Turizme yŕnelten nedenler aşağıda sıralanmıştır:

2.3.1. Eğlence ve Dinlenme

Gezip eğlenebilmek ve dinlenebilmek, geçmişten şuan günümüze kadar süregelen yaşam şeklidir ve çağdaş olan toplumsal koşullar ile iş hayatı, bu anlayışın yaygınlaşmasına ve birde turizm hareketlerinin ortaya çıkmasına katkıda bulunmuştur. Turizm, eğlenme ve dinlenmenin bir yansımasıdır ve turistlerin temel beklentisi, ziyaret ettikleri yerin eğlence ve dinlenme imkânlarına sahip olmasıdır. Turizm, yer değiştirme ve seyahat etme yoluyla eğlence ve dinlenmeyi hedefleyen bir faaliyettir. Bu nedenle turistler, gittikleri yerde kendilerini eğlendirecek ve dinlendirecek olanakların mevcut olduğunu görmek isterler (Usta, 2014).

İnsanlar, fazla sanayileşmeden ve şehirleşmeden dolayı ortaya çıkan trafik yoğunluğu, gürültüler ve çevresel kirlilik gibi sorunlardan kaçmak ve çalışma saatlerinin neden olduğu stres ve yorgunluğu atabilmek için turizm faaliyetlerine katılmayı tercih ederler. Örneğin, sakin sahil bölgelerinde denize girerek dinlenmek, güneşlenmek ve balık tutmak, müzik dinlemek veya sessiz yaylalarda doğal güzellikleri keşfetmek gibi aktiviteler, bu turizm hareketlerine katılanların arasında yer alır(Hazar, 2007).

Toplumlar arasında, bireylerin cinsiyet ve yaşlarına göre farklılaşan eğlenme ve dinlenme ihtiyaçları bulunmaktadır. Örneğin, erkekler genellikle spor ve macera dolu aktiviteleri tercih ederken, kadınlar daha çok konfor, sessizlik ve temizlik gibi unsurlara önem vermektedir. Bu noktadan hareketle, eğlenme ve dinlenme ihtiyacının turizmin geçmişten günümüze en önemli ve farklı nedenlerinden biri olduğunu söylemek mümkündür (Hazar, 2007).

Gelişmekte olan ülkeler, insanların çalışma şartlarının zorluğu, uzun saatlere kadar çalışma, çevre ve gürültü kirliliği gibi etmenlerden kaçmak, rahatlamak ve eğlenmek amacıyla turizm etkinliklerine katılır. Örnek vermek gerekirse kış mevsiminde kaplıcalara, kayak merkezlerine giderler, yaz mevsiminde ise sahil kentlerini tercih ederler. Ayrıca kültür ve doğa turlarına da katılırlar (Hazar, 2007).

2.3.2. Dini Nedenler

Birçok yaşayan dine göre, yılın belirli dönemlerinde törensel nitelikte ibadetler gerçekleştirilmektedir ve bu ibadetlerin gerçekleştirildiği mekanlar kutsal kabul edilmektedir. Bu bağlamda, insanlar bu mekanlarda gerçekleştirilen ibadetleri yerine getirmek amacıyla seyahat etmeye yönlendirilmektedir. Hac ziyareti ise, bu tür turistik akımlar arasında en yoğun olanıdır (Usta, 2014).

Turizm, modern bir kavram olsa da, dinin turizm üzerinde önemli etkileri olduğu görülmektedir. Kuran-ı Kerim'de yolculuk ve benzer terimlerle belirtilen birçok ayet bulunmaktadır. Bu ayetleri incelediğimizde ve seyahatin doğuş sebeplerine baktığımız zaman, dinin turizm üzerinde ve aynı şekilde Müslümanların yolculuk etme eylemi üzerinde belirgin bir etkisi olduğunu açıkça görmekteyiz (Koçyiğit, 2011). Bu gelişmelerin ışığında, turizmin ortaya çıkışında dini nedenlerin etkisi olduğu görülmektedir.

2.3.3. İş ve Kongre Seyahatleri

Tarih boyunca çeşitli amaçlarla gerçekleştirilen iş seyahatleri, bilgi edinme, öğrenme, tartışma, eleştiri, karar alma ve haberleşme gibi hedeflerle ilişkilendirilerek konferans, seminer, sempozyum, panel ve toplantı gibi farklı isimler altında sınıflandırılmıştır. Günümüzde ise aynı sebeplerle insanlar hala toplanmaya gelmektedir ve böyle toplantılar iletişim, bilgi paylaşımı, kararlar alma ve dönüt için daha kapsamlı ve organize bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Teknik açıdan incelendiğinde, farklı isimlerle adlandırılan bu toplantılar arasında küçük farklılıklar olduğu görülmekte. Fakat, hangi isim altında ve hangi amaç için yapıldığına bakılmaksızın, insanların toplanarak bir araya gelme ihtiyacı ve yer değiştirme gereksinimi, turizmin önemli bir kolu haline gelmelerinde ortak bir noktadır (Aymanıuy, 2013).

2.3.4. Sağlık

İnsanlar, en eski çağlardan beri sağlıklı bir yaşam sürmek ve hastalıktan kurtulmak sebepleriyle seyahatlere çıkmışlardır. Teknolojik ilerlemeler ve tıp bilimindeki gelişmelerle beraber modern birçok hastane kurulmuştur. Ancak, insanlar hala hastalıkları atlatabilmek ve rahatlayabilmek için kaplıca, doğal kaynaklar, ormanlar ve yaylalara gitmektedirler (Küçükaslan, 2007). Bunun gibi sebepler, insanlar için bu turizm faaliyetlerine katılımında sağlık önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.3.5. Spor

Spor, insanların turizme yönlendirmesini sağlayan faktörlerden biridir. Önceki çağlardan beri günümüze kadar süregelen spor, her insanın bilinçsizce içinde bulunduğu bir etkinlik olup, bireylerin bedensel ve psikolojik gelişimine katkıda bulunan ve koordinasyonlarını geliştiren bir bilimdir (Aracı, 1999). Sporun tüm özellikleri dikkate alınarak farklı tanımlar yapılabilmektedir.

Bireyin doğayla mücadele ederken kazandığı temel becerileri ve geliştirdiği araçlı veya araçsız mücadele yöntemlerini, boş vaktinde artışa paralel olarak bireysel veya toplu şekilde, barışçıl bir şekilde ve benzetim yoluyla oyun, eğlence ve işten uzaklaşma amaçlarıyla kullanması spor olarak tanımlanmıştır. Spor, iç ve dış faktörler tarafından motive edilen insanların göreceli olarak karmaşık fiziksel becerilerinin değerlendirildiği veya fiziksel çabanın da dâhil olduğu kurumsallaşmış rekabete dayalı aktivitelerdir (Özen, 2019). Spor, günümüz için çoğu insanın yaşamlarının önemli parçası şekline gelmiş ve turizm sektöründe önemli alan oluşturmuştur. İnsanlar spor yapıp ve sportif yarışmalar izleyebilmek için turizm faaliyetlerine katılmaktadırlar. Son senelerde spor turizmi için yapılan yatırımlar artmış ve bu sayede spor turizmi sayesinde kazanılan gelirlerin hepsi, Türkiye'nin ve dünyanın genelinde turizm hareketlerinin baya büyük kısmını oluşturabilmektedir. Ülkeler özellikle, spor turizminin siyasi, ekonomik, kültürel ve tanıtım alanlarından faydalanmaktadır (Aracı, 1999).

2.4. Turizmin Çeşitleri

Turizm kavramının değeri toplum tarafından anlaşıldıktan sonra turizm hakkında birçok açıklama yapılmıştır. Temel anlamıyla turizm bireylerin mevcut yerlerinden kısa süreliğine ayrılıp yolculuğa çıkarak merak ettikleri yerleri gezmelerini, hoşça vakit geçirmelerini kapsayan faaliyetlerin tümüdür. Dünya ülkeleri tarafından kabul görülen turizm üst başlık olarak 2 boyutta incelenmektedir (Şebin, 2018).

Bu iki boyut ise şöyledir;

İç turizm: İnsanların yaşamlarına devam ettikleri vatan hudutları içerisinde gerçekleştirdikleri turizm faaliyetleridir.

Dış Turizm: İnsanların buldukları vatan hudutları dışarısında gerçekleştirdikleri turizm faaliyetleridir. Turizm aktivitelerine katılan kimselere ise 'turist' denmektedir.

2.4.1. Katılımcı Miktarına Göre Turizm Çeşitleri

Turizm sektörü, katılımcının sayısına bağlı olarak çeşitlenebilmektedir. Turizm, etkinliklere dâhil olan kişilerin sayılarına göre değişiklik göstermektedir.

2.4.1.1. Bireysel Turizm

Bireysel olarak yapılan gezi ve bölgeye özgü ürünlerin alınması yoluyla gerçekleştirilen turizm, kişisel turizm türü olarak adlandırılır (Yeşil, 2015).

2.4.1.2. Kitle Turizmi

Turizm ürünlerinin yoğun şekilde satın alındığı ve turistlerin bilinçli olarak gruplar oluşturmaya teşvik edildiği bir turizm türü, paket turlara olan ilginin artmasıyla karakterize edilir (Yeşil, 2015).

2.4.1.3. Grup Turizmi

Belirli bir plan ve program dâhilinde bir grup tarafından gerçekleştirilen gezintiler ve ziyaretler, aynı zamanda ziyaret edilen bölgenin ürünlerinin alındığı bir turizm türünü ifade eder (Yeşil, 2015).

2.4.2. Amacına Göre Turizm Çeşitleri

İnsanların turizm ürünlerini istemelerini imkan veren farklı beklentilerin bulunması, gezip görme, eğlenmek, kültürleri keşfetmek, eğitimler, ziyaretler, sağlık, spor, iş yapabilme, alışverişler, dini ziyaretler gibi oldukça fazla amacın doğmasına neden olmaktadır. Turistin seyahatlerinin amacını bulmak zor olabilir, çünkü amaçlar birbirleriyle ilişkili olabilir. Ancak, turistlerin seyahatleri ve konaklamaları süresince gerçekleştirdiği aktiviteler ve kurdukları ilişkiler incelendiğinde asıl amacı belirlemek mümkündür (Kozak, 2012).

İnsanların turizm etkinliklerine dâhil olma gayelerinin değişiklik göstermesi tabii olarak katılım amaçlarının çeşitlenmesi alternatif turizm türlerini meydana getirmektedir.

2.4.2.1. Sağlık Turizmi

Bireylerin sağlıklarına kavuşmak maksadıyla gerçekleştirdikleri yolculuklardır. Sağlık turizmi; tabiatın kendini yenileyici özelliğinden faydalanmak

isteyen insanların hamam, termal kaplıca, maden suyu, mağara ve bunları tamamlayıcı sağlık ve tedavi merkezlerini ziyaret etmeleridir (Karaküçük, 1999). İnsanların geçmişten bugüne tedavi olmak amacıyla özellikle şifalı suların bulunduğu bölgelere yolculuk ettikleri bilinen bir gerçektir (Kozak, 2001).

Termal kaplıca merkezlerine ilgi duyulmasındaki en önemli sebep kentlerin aşırı şekilde endüstrileşmesi havadaki oksijenin azalması insan bünyesine zararlı gazların açığa çıkmasından dolayı insanların hastalanması ve sağlıklarına tekrar kavuşmak istemelerinden kaynaklanmıştır (İncekara, 1996).

Sağlık turizminde önemli olan nokta, insanların sağlıklarını geri kazanmak için oluşturulan ortamlardan faydalanmaları ve aynı zamanda ekonomik faydalar sağlayabilmesidir. Türkiye'deki sağlık turizmi, birçok şehrimizde kendini geliştiren bir turizm türüdür. Bir coğrafyanın ait olması gereken her türlü özelliklere ülkemiz sahiptir. Örnek verecek olursak, Afyon ve Kütahya illeri, turizmde sağlık alanında önde bulunan illerimiz arasındadır (İncekara, 1996).

2.4.2.2. Kongre Turizmi

Günümüzde düzenlenen kongreler, seminerler, konferanslar, toplantılar ve çalıştaylar, bilginin paylaşılması, konuların tartışılması ve eğitim amaçlı faaliyetleri içeren önemli etkinliklerdir (Kozak, 2012). Kongre turizmi, insanların sürekli olarak kaldıkları ve çalıştıkları yerlerden uzaklaşarak, uzmanlıkta gerektiren bilim alanlarında bilgi alış-verişi yapmak nedeniyle seyahat etmelerini ifade eder (Karasu, 1985). Turizmin faaliyetlerinden fazla faydalanmak amacıyla, turizmin düşük yoğunlukta olduğu dönemlerde gerçekleştirilen bir turizm türüdür. Kongre turizmi, dünya genelinde toplam turizm gelirinin %25'inden sorumlu bir sektördür (Kara, 2007). Kongre turizmi, bilimsel araştırmacıların, akademisyenlerin, uzmanların ve meslek çalışanlarının belirli konularla ilgili bilgi paylaşımları yapabilmek niyetiyle davetler sonucunda veya gönüllük esas alınarak, kendi buldukları yerlerden farklı bir yerde buluşarak bir araya gelmeleri ve seyahat, konaklama ve eğlence etkinliklerini içeren tüm ilişkileri kapsayan bir turizm şeklidir (Kozak, 2012).

Türkiye kongre turizminde, henüz yeni olmasına karşılık birçok ilimizde ulusal ve uluslararası düzenlenen kongrelere ev sahipliği yapmaktadır.

2.4.2.3. Yat Turizmi

Milletlerarası bir sözcük olan (yatch) seyahat ve oyun maksadıyla kullanılan dokümanlarda “yat” olarak belirlenmiş yelkenli gemi ve kayıkları kapsayan tüm deniz vasıtalarını kapsamaktadır (Narin, 2006). İnsanların deniz vasıtaları yoluyla gezinti yapma, doğal güzellikleri görme, adrenalin, serüven, spor vb. aktivitelerin gerçekleşmesinde kullanılmaktadır. Turizmin kayda değer sahalarından birisidir. Yat sahibi olmak veya yatı kiralarak kullanmak için maddi bakımdan oldukça iyi bir konumda olunması gerektiği bilinen bir gerçektir (Şebin, 2018).

Yat turizmi tabii ve beşeri etkenin buluşmasıyla ortaya çıkan bir turizm faaliyetidir. Bilhassa sahil kesimlerinin kullanıldığı bu etkinlik deniz turizmine pozitif katkı yapan sektörlerden birisidir. Bununla beraber deniz turizminin ilerlemesine ciddi katkılar yapmakla birlikte seçeneklerin artmasını sağlayarak turizmin sıradanlıktan kurtulması ve çeşitliliğin artmasına da katkıda bulunmaktadır. İlâveten sosyal ve ekonomik yönden üst seviyede insanlara hitap ettiğinden maddi bakımdan kâr getiren bir potansiyele de sahiptir. Ayrıca gelir getirici özelliği olmasından dolayı çevresel duyarlılığın artmasında önemli rol oynamaktadır (Sezer, 2011).

2.4.2.4. Yayla Turizmi

Kişilerin yaz mevsiminde mevcut buldukları yerlerden kısa süreliğine ayrılarak yüksek rakımlara çıkmaları rahatlatma, dinlenme, eğlenme, zinde kalma ve yaylada gerçekleşen etkinliklere dahil olmaları yayla turizmi olarak adlandırılmaktadır (Albayrak, 2013).

Türkiye'nin tepelik sahalarının yoğunluğu ve yaylacılığın yaygın şekilde yürütülmesi, çoğu bölgenin yayla turizmine açılmasını mümkün kılmıştır(Albayrak, 2013).Türkiye’de tüm bölgelerde yaygın olarak yapılabilen yayla turizmi, insanları doğayla buluşturarak tabiatın güzelliklerini keşfetmelerini ve farklı gelenek ve görenekleri tanımalarını sağlayan oldukça değerli bir turizm etkinliğidir (Kozak, 2012).

2.4.2.5. Mağara Turizmi

Karstik alanlar, karbonatlı kayaların özel çözünme süreçleriyle oluşan yer şekilleri olarak tanımlanır ve bu alanlarda mağaralar sıklıkla gözlemlenebilir (Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, 2006). Coğrafik özellikleri bakımından karstik alanlarda, yüzeydeki suyu tabakaların arasından ve çatlaklardan sızarak yeraltında kimyasal aşınma gerçekleştirir. Bu süreç sonucunda büyük olan boşluklar oluşmakta ve yeraltında ki akarsularının etkisiyle oluşan boşluklara mağara adı verilir (Atalay, 2007).

Türk Dil Kurumu'na (2018) göre mağara, karst bölgelerinde kireç taşlarının erimesi sonucu oluşan büyük yer altı boşluklarıdır. Mağaraların turizm amaçlı kullanımı ise 1980' senelerinde başlamıştır. Mağara turizmi, bağımsız olarak yolculuk edebilmek isteyen ve maceralar arayan gençlerin olmasıyla önem kazanan turizm türüdür (Pavlovich, 2003). Mağaralar, binlerce yıldır hayvanların barınağı, depo olarak, ibadet alanları ve tedaviler amacıyla insanlar tarafından kullanılmıştır. İnsanların doğal özellikleri ve tarihi değeri nedeniyle mağaralara olan ilgisi, dünya genelinde ve ülkemizde birçok mağaranın turizm amaçlı kullanılmasına yol açmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre, Türkiye'nin birçok bölgesinde turizme uygun mağaralar bulunmaktadır. Ülkemizdeki toprakların yaklaşık %40'ı mağaraların oluşumuna elverişli kayalardan oluşmaktadır. Bu nedenle, Türkiye genelinde 20.000'den fazla mağara bulunması beklenmektedir. Bunlardan 800'ü Maden Tetkik ve Arama (MTA) tarafından, 450 tanesi ise çeşitli dernekler tarafından incelenmiş bulunmaktadır. Türkiye'de bulunan en dibe ulaşan mağara Mersin'deki

Peybirlikönü Mağarası iken en mesafeli mağarası ise Isparta'da bulunan 16 kilometrelik Pınargözü Mağarasıdır (Albayrak, 2013). Türkiye'nin geniş mağara potansiyeli ve kültürel çeşitliliği, mağaralar turizminin ülkemizdeki önemini artırmaktadır. Mağara turizmi için çoğu mağara ziyarete sunulmuştur. Bu noktada, ziyaretçilerin mağaraları dikkatlice ziyaret etmeleri büyük önem taşımaktadır.

2.4.2.6. Botanik Turizmi

Botanik kelimesi Botane “ot, çayır” yada Botanikos “ot, çayır kelimelerinden Türkçe sözcüğüne girmiştir. Botanik bitkiler ile ilgili sahaya inceler. İnsanlar geçmişten bugüne tabiatla iç içe olduklarından bu sahaya ilgi duymuşlardır. Tıpın bugünkü gibi ileri seviyede olmadığı zamanlarda insanlar hastalıklarına şifa olacak bitkilerden yararlanma yoluna gitmişlerdir. Tıp alanında kullanılan ilaçların asıl maddesinin bitkilerden meydana geldiği bilinmektedir. Günümüzde alternatif tıptan yararlanan insanların olduğu bilinmektedir. Bundan dolayıdır ki botanik alanı her zaman güncelliğini korumaya, gelişmeye devam edecektir (Şebin, 2018).

2.4.2.7. Şelale ve Akarsu Turizmi

Şelale başka bir deyişle çağlayan, akarsu yatağının dik açığa yakın şekilde birden düştüğü ve tüm suyun yüksekten dökülüp aktığı kısma denmektedir. Şelalelerde mevsimsel koşullara bağlı olarak farklı türde etkinlikler düzenlenmektedir. Örneğin kışın soğukta şelaleler buz tuttuğundan dolayı dağcılıkla uğraşan sporcular sportif faaliyetlerde bulunmaktadır. Türkiye’de bu tür sportif faaliyetler Erzurum’un Tortum Şelalesinde rastlanmaktadır. Sıcak zamanlarda halkın eğlenme, dinlenme, oyun oynama soğuk zamanlarda ise şelaleler buz tuttuğundan yerli yabancı turistler tırmanma sporuyla uğraşmaktadırlar. Son yıllarda ulusal ve uluslararası tırmanma festivallerin düzenlenmesi kentin sosyo-kültürel ve ekonomik yönden gelişmesini olumlu yönde etkilemiştir (Şebin, 2018).

Akarsu turizmi, akarsular üzerinde gerçekleştirilen sportif faaliyetleri içeren bir turizm türü olarak bilinir. Bu etkinlikler, rafting gibi su sporlarını kapsamaktadır

(Kozak, 2012). Akarsu turizmi, genellikle rafting ve kanoculuk olmak üzere iki ana şekilde gerçekleşen bir turizm faaliyetidir. Kano ve sal gibi ulaşım araçları olarak başlayan bu aktiviteler, zamanla spor etkinlikleri haline gelmiş ve günümüzde turizm sektörüne önemli katkılarda bulunmaktadır (Batman ve Eraslan, 2007).

Son yıllarda Türkiye'de rafting sporu büyük bir tanınırlık kazanmış ve öne çıkmıştır. Türkiye içinde rafting faaliyetleri ilk defa 1992 yılında Çoruh Nehri üzerinde gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Bu önemli adımın ardından 1993 senesinde Çoruh Nehri'nde 4. Dünya Rafting Şampiyonası yapılmıştır. Türkiye'de Çoruh Nehri'nin yanı sıra Göksu nehri, Köprüçay nehri, Zamantı nehri, Sakarya, Dalaman ve Düzce Meleni gibi nehirler, rafting yapılan başlıca destinasyonlardır (Küçükaslan, 2007). Türkiye'nin oldukça zengin doğal kaynakları ve çeşitlilik gösteren akarsuları, su sporlarını olan rafting, kano ve nehir kayağına ilgi duyan ziyaretçilere önemli akarsu turizmi olanağı sunmaktadır.

2.4.2.8. Havalı Balon Turizmi

İnsanların yaşadığımız gezegende tabiat harikası yerleri görme, gezme istekleri her zaman olmuştur. İnsanların yeryüzünün harika yerlerini buldukları konum itibarıyla görebilmeleri mümkün olmayabilir bu durumun farkına varan turizm acenteleri geçmiş dönemlerden günümüze kadar gelen balondan yararlanma yoluna gitmişlerdir (Şebin, 2018). Türkiye'de özellikle Nevşehir Kapadokya bölgesinin doğal güzellikleri, özellikle sabahın erken saatlerinde gerçekleştirilen balon turlarıyla daha iyi keşfedilebilmektedir. Bu turizm faaliyeti, özellikle yabancı turistler tarafından tercih edilmekte ve peribacalarının üzerinde güneşin doğuşuyla ortaya çıkan muhteşem ışık oyunları havadan net bir şekilde izlenebilmektedir (KPBT, 2023).

2.4.2.9. Av Turizmi

Avcılık, geçmişte insanların temel ihtiyaçlarını karşılamak için başvurdukları bir faaliyet olmasının yanı sıra günümüzde de turizm açısından ilgi çekici bir aktivite haline gelmiştir. Avcılık turizmi, doğaseverlerin ve macera arayanların keyifle katıldığı bir turizm faaliyetidir (Albayrak, 2013). Kozak, avcılık turizmini belli kurallar içerisinde gerçekleştirilen ve avcı özelliklerine sahip bireylerce icra edilen farklı bir turizm faaliyeti olarak tanımlamaktadır. Bu tür turizm etkinlikleri, doğayla iç içe geçen deneyimler sunarak avcılık tutkunlarının ilgisini çekmektedir.

Türkiye'nin coğrafi konumu ve çeşitli iklim özellikleri, zengin ve çeşitlilik gösteren av ve yabani hayvan türlerine benzersiz yaşama alanları sunmaktadır. Bu çeşitlilik, avcılık turizmi açısından Türkiye'yi önemli bir destinasyon haline getirmektedir.

Türkiye'de av turizmi 1950'li yıllarda başlamış olup, seyahat acentelerine verilen görevler ve yönetmeliklerle geliştirilmiştir. Av turizminin önemli bir adımı ise 1981 yılında Antalya Düzlerçam Bölgesi'nde gerçekleştirilen ilk av turuyla atılmıştır. Turizm Bakanlığı ile Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından çıkarılan Av Turizmi Yönetmeliğince, av turizminin düzenlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Albayrak, 2013).

2.4.2.10. Dağcılık Turizmi

Dağcılık, doğada yapılan yürüyüş, kampçılık ve tırmanış faaliyetlerini içeren bir spor dalıdır. Bu sporu icra eden kişilere dağcı adı verilmektedir. Dağcılık, doğanın zorlu koşullarında bedensel ve zihinsel dayanıklılığı gerektiren bir aktivitedir (Batman ve Eraslan, 2007).

Dağ turizmi, turistlerin dağ iklimi içinde dinlenebilme, tatil yapma ve dağ sporlarıyla ilgilenebilme amacıyla gerçekleştirdiği turizm faaliyetidir. İnsanlar, dağların sunduğu temiz hava, serinlik, doğal güzellikler, muhteşem manzaralar, farklı kültürlerin deneyimi, sağlık faydaları ve çeşitli spor etkinlikleri gibi çekicilikler nedeniyle dağ turizmini tercih etmektedirler (Albayrak, 2013).

2.4.2.11. İnanç Turizmi

İnanç turizmi, insanların dini açıdan önemli kabul edilen mekanları ziyaret etmek, dini toplantı ve törenlere katılmak, dini görevleri yerine getirmek veya ünlü ve kutsal mabetleri görme amacıyla gerçekleştirdiği bir turizm faaliyetidir. Bu turizm türü, seyahatler ve konaklamalar gibi unsurları içererek önemli bir boyuta ulaşmaktadır, çünkü insanlar dini inançlarına uygun olarak özel yerleri keşfetmek ve dini deneyimler yaşamak için seyahat etmektedirler (Usta, 2008).

Türkiye'de gelişme içinde olan turizmin bir çeşidi olan İnanç Turizmi, insanların kutsal yerlere yönelik seyahatleri ve ziyaretleri kapsamaktadır. İnsanlar, günlük yaşamlarının dışında, dini inançlarını yaşama ve dini merkezlere olan bağlılıklarını yerine getirme amacıyla gerçekleştirdikleri bu ziyaretler ve gezileri önemli bir turizm faaliyeti olarak değerlendirmektedirler (Çetin ve Kaymaz, 2013).

Türkiye, geniş bir Müslüman nüfusun yanı sıra diğer dinlere ait önemli kültürel ve dini mirasa da ev sahipliği yapmaktadır. Bu çeşitlilik, turistlerin her sene Türkiye'de bulunan çeşitli inanç merkezlerini gezebilmelerine ve Türkiye'yi inanç turizmi açısından ön plana çıkarmaktadır.

2.4.2.12. Golf Turizmi

Golf, Hollanda'da 1400'lü yıllarda Protestan papazlar ve yerel halk tarafından donmuş kanallarda oynandığına dair bilgilere sahiptir. Belçika, Çin ve Fransa gibi ülkelerde de belirli dönemlerde oynandığı bilinmektedir. İlerleyen zamanlarda ise İskoçya'da popülerlik kazanan bu oyun, ulusal bir spor olarak benimsenmiştir. İngiltere Kralı'nın açtığı golf kulübüyle İngiltere'de yaygınlaşmıştır. Golf, partner gerektirmeyen ve yalnız oynanabilen ve yalnızca saha ile mücadele edilen spor dalıdır. Yeşil alan üzerinde 4 ile 5 saat boyunca minimum 6 km yürüyüş ve müsabaka sırasında 100 ila 150 arasında vuruşu yakalamak, sağlıklı olmak için de önem taşımaktadır. Bunun dışında golf, zihinsel bir oyun olup odaklanma gerektirir (Albayrak, 2013). Günümüzde, çıkış noktası neresi olmuş olsa da golf, elit bir spor

kabul edilmekte ve tüm yaş grubuna hitap etmesi nedeniyle yaygınlaşması hızla artmaktadır (Kozak, 2012).

Son yıllarda Türkiye, birbirini takip eden golf tesislerinin açılmasıyla golfu sevenleri bir araya getiren, kaliteli ve seçkin bir golf merkezi haline gelmeye başlamaktadır. Belek beldesi ise Antalya'da bulunan doğal ve kültürel turistik kaynaklarıyla birlikte golf sahaları açısından mükemmel kapasiteye sahiptir (Hazar, 2007).

Antalya'da, Turizm Bakanlığı tarafından belgelendirilmiş toplam 12 adet golf tesisi bulunmaktadır. Bu tesislerin 10'u Belek'te, 1'i Manavgat'ta ve 1'i ise halen yatırım aşamasındadır. Açık olan 11 tesiste toplam 16 golf sahası yer almaktadır. Sadece 2010 yılı içinde bu tesislerde 451.643 golf oyunu gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Belek beldesi 2008 senesinde Uluslararası Golf Tur Operatörleri Birliği'nden (IAGTO) Avrupa'da "Yılın En İyi Golf Destinasyonu" ödülünü kazanmıştır (Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2023).

2.4.2.13. Deniz Turizmi

Yapılan bir çalışmada deniz turizmi, su temelli turizmin önemli bir bileşenidir ve göl, nehir, akarsu, deniz, okyanus gibi su kaynaklarıyla ilişkili olan turistik aktiviteleri içerir (Jennings, 2007). Özbek (2014) ise; son yıllarda, deniz turizmi denizle ilgili aktiviteleri tercih eden turistlerin katılım sağladığı bir turizm çeşidi olarak öne çıkmıştır. Deniz-kum-güneş üçlüsünün yanı sıra yat gezileri, kurvaziyer gemileri, günübirlik tur tekneleri ve su sporları gibi faaliyetler etrafında büyük bir gelişme göstermektedir.

Bu tanımlamalardan yola çıkarak deniz turizmi, su temelli turizm içerisinde yer alan bir tür olarak tanımlanabilir. Türkiye'nin üç tarafının denizlerle çevrili olması, deniz-kum-güneş üçlüsünden faydalanma amaçlı turizm faaliyetlerinin yoğunlaşmasına ve ülkemizin en popüler turizm türü olan deniz turizminin gelişmesine katkı sağlamaktadır.

2.4.2.14. Spor Turizmi

Spor turizmi, insanların boş zamanlarını değerlendirme veya yarışma amacıyla spor etkinliklerine katılmak için gerçekleştirdikleri ulusal ve uluslararası seyahatleri içeren bir turizm hareketidir. Spor turizmi kapsamında, bireysel veya grup olarak spor yarışmalarına katılım sağlanabilir, yarışmalar izlenebilir veya böyle yarışmalar için ülke içi veya yurt dışına seyahatler düzenlenebilir (Hudson, 2003).

2.5. Spor Kavramı ve Spor İle İlgili Terimler

Farklı araştırmacılar tarafından sunulan tanımlara göre spor, değişken yapıda bir kavram olup, farklı tarifler ve fikirler içermektedir. Bu çeşitlilik, sporun kapsamı, branşları, amaç ve hedefleri, içerikleri ve uygulanma şekillerinin farklı algılanması ve değerlendirilmesiyle ilgilidir (Özen, 2019).

2.5.1. Sporun Tanımı

Spor kelimesi, İngilizce aracılığıyla dünyaya yayılmış ve Latince'de "dağıtmak, birbirinden koparmak" anlamına gelen disportore ve deportore gibi kelimelerin birleşiminden oluşmuştur (Şahan, 2007).

Spor kelimesi, Latince kökenli olup, 17. yüzyıla kadar "disport" olarak kullanılmış ve daha sonra "spor" şeklini almıştır. Fransa da yaşayanlar "se desport" terimini eğlence ve zevk almak anlamında kullanmışlardır. Spor kelimesi, Latince'nin etkisiyle diğer dillerde farklı şekillerde kullanılmış ve zamanla dinlenerek, keyifli vakit geçirmek ve eğlence için yapılan rekreatif çalışmaları tanımlamak amacıyla da benimsenmiştir. Sonrasında ise yarışma ve başarı kazanma amacıyla yapılan tüm bedensel aktiviteleri kapsayan "sport" terimi oluşmuştur(Keten, 1993).

Spor, bireylerin istemsizce içinde yaşamakta bulunduğu bir ilimdir ve bedensel veya psikolojik gelişmelere ve koordinasyon gelişimine yardımcı olur. Bu

alandaki yapılan etkinlikler branşlara ayrılarak spor kavramı ortaya çıkmıştır. Spor, yüksek seviyede uygulandığında psikolojik, elastik ve teknik kritere ihtiyaç duyan, rekabetçi ve kurallara bağlı bir etkinliktir. Kazanmak ve yarışmak sporun temel amacını oluşturur (Aracı, 1999).

Bir başka tanımda spor, insanın doğal çevreyi beşeri çevreye dönüştürerek geliştirdiği yetenekleri belli kuralların içinde araçlı yada araçsız, bireysel yada takım halinde, rekreasyon faaliyeti olarak ya da tam zamanlı meslek olarak gerçekleştirdiği bir etkinliktir. Spor, sosyalleştirici ve toplumla bütünleştirici bir rol oynayarak ruh ve fiziksel gelişimi destekler (İnal, 1998).

Günümüzde teknolojik ürünlerin artışıyla birlikte spor, reklam, tanıtım ve sponsorluk faaliyetlerinde önemli bir iletişim aracı haline gelmiştir. Büyük şirketler, sporu hem eğlendirici bir faaliyet olarak hem de gelir getirici bir platform olarak kullanarak insanların ilgisini çekmeyi hedeflemektedir. Bu durum, sporun küresel çapta etkisini artırmıştır. Gelişmiş ülkelerdeki insanların serbest zaman etkinliklerine olan ilgisi ve zamanlarını verimli şekilde değerlendirmek istemeleri, sporun popülerliğini artırmaktadır. Aynı zamanda sporun, bireylerin sosyal ve kültürel açıdan birbirlerini anlamalarını ve kaynaşmalarını sağlamadaki etkisi de göz ardı edilemez (İnal, 1998).

2.5.2. Sporun Tarihi ve Ortaya Çıkışı

Sporun tarihsel süreç içinde kesin bir doğuş tarihi belirlenemese de, insan hareket etme bilincine ulaştığı andan itibaren doğa ile mücadele etmek zorunda kaldığı bilinmektedir. Bu zorunluluk, başlangıçta yaşamı sürdürmek için korunmak, beslenmek, barınmak gibi eylemlerden oluşmuştur. Temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek için savunma ve saldırıyı öğrenen insan türünün bu ilk hareketleri sporunda kökeni olduğunu düşündürür. Zira karşısına çıkan bir hayvan ile yapılan bedensel mücadelenin güreşin, yırtıcı bir hayvandan kaçma atletizmin, zamanla alet/aletler geliştikçe cirit ve okçuluk gibi sporların doğuşu olduğu düşünülmektedir (Bozyiğit, 2020).

Sporun insanlıkla aynı zamana denk olduğu düşünülür, çünkü insanlar beden gücüyle hemcinslerinden üstün olma ve onlara karşı üstünlük sağlama ihtiyacı duymuştur. Bu da sporun temel felsefelerinden biri olan "rakibe üstünlük sağlama" içgüdüsünün ortaya çıkmasına yol açmıştır. İnsanlığın ilk yıllarında Orta Asya, Ön Asya, Mezopotamya, Nil ve Akdeniz havzalarında beden kültürüyle ilgili etkinliklere dair izler görülmektedir. Asya'da bulunan Türk, Çin ve Hint kültürleri; Nil Deltası'nda Mısır; Mezopotamya'da Sümer, Asur-Babil uygarlıkları; Anadolu'da ise Hitit ve diğer kültürler beden kültüründeki büyük gelişmelere ev sahipliği yapmıştır. Bu uygarlıklarda beden kültürüne verilen önemin temel nedeninin, o dönemin savaşla ilgili özelliklerinden kaynaklandığı görülmektedir. Var olabilme ve diğer uygarlıkların üzerlerinde egemenlik kurmak zorunluluğu ve tutkusuyla ilişkili savaşlarda başarılı olabilmek, sadece beden gücünden ve dayanıklılık ile mümkün olacağından beden kültürü büyük önem taşımaktadır(Bozyiğit, 2020).

Türkler, Orta Asya'dan başlayıp tarih boyunca dünyada ki diğer kıtalarında farklı yeni medeniyetler kurmuşlardır. Altay Dağları'nda gerçekleştirilen arkeolojik kazılar sonucunda Türklerin olan birçok buluntu ortaya çıkarılmıştır. Türkler, zorlu yaşam koşullarıyla mücadele edebilmek için baya küçük yaştan başlayarak sporu zorunlu eğitim olarak benimsemişlerdir. Spor, Türkler için eğlence, oyunlar, ulusal ve kutsal bayramlar, hatta savaş alanlarında dahi devam eden bir faaliyettir (Bozyiğit, 2020).

Antik Olimpiyatlar, dünya genelinde spor etkinlikleri açısından tarihe damga vuran ve M.Ö. 776 ile M.S. 393 yılları arasında düzenlenen etkinliklerdir. Ancak o dönemdeki spor etkinliklerinin amacı günümüzden farklıydı, çünkü bu etkinlikler dini bir motivasyonla gerçekleştirilirdi ve tanrılara veya tanrıçalara adanırdı. Bunun yanı sıra, günümüzde hala devam eden spor etkinlikleri, insanları kötü alışkanlıklardan uzak tutmayı hedefleyen bir amaca da hizmet etmektedir (Bozyiğit, 2020).

Modern Olimpiyat Oyunları Baron Pierre de Coubertin'in Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) kurması ilk olarak 1896 senesinde yapılmıştır. Dünya'da olimpiyat oyunlarının dışında oldukça büyük ve kapsamlı yarışmalar düzenlenmektedir. Dünya Kupaları, kıtalara atfedilen oyunlar (Avrupa Kupası, Afrika Oyunları vb. gibi), Balkan Şampiyonaları, Federasyon Kupaları ya da oyunları, Üniversite Oyunları, Ülke Şampiyonaları ve Özel düzenlenen organizasyonlar bunlara örnektir (Bozyiğit, 2020).

2.5.3. Sporun Sınıflandırılması

Spor branşlarını bireysel sporlar ve takım sporları olmak adıyla ikiye ayırabiliriz.

2.5.3.1. Bireysel Spor

Bireysel sporlar bireyin kendini gerçekleştirme, özgüven kazanma, irade sahibi olma gibi niteliklerine olumlu katkı yaptığı kendi başına gerçekleştirdiği sporlardır (Salar, 2012). Sporcuları bireysel olarak rekabet halinde buluşturan sporlar ya da tek başına yapılan (yüzme, eskrim, okçuluk, atletizm, boks, güreş, jimnastik, taekwondo, karate vb.) spor dalları genel olarak ferdi sporlar olarak bilinir (Şahin, 2006).

2.5.3.2. Takım Sportu

Hokey, futbol, voleybol, basketbol ve hentbol spor branşları takım sporları olarak kabul edilir. Takım sporlarında, sporcuların davranışları diğer takım üyelerini etkiler. Takım sporlarının karakteristiklerini anlamak kolay olmasa da, kişisel güç ve beceri her zaman önemlidir. Takımların başarıya ulaşmasını sağlayan iki amaç vardır: takım performansı ve bireysel tatmin. İletişimin yoğun olduğu spor dallarında, örnek olarak futbol, basketbol, voleybol, hentbol, hokey ve korfbol gibi

takım sporlarının hepsinde, bir sporcunun potansiyelinin altında mücadele ettiği gözlemlenirse takımın oyunun akışından çıktığı gözlemlenebilir (Salar, 2012).

Takım sporu bireylerin kazanmak için yarışan rakip takımlar halinde düzenlediği tüm sporları içerir. Takım sporlarından ekip üyeleri ortak bir hedef için birlikte hareket ederler. Bu birliktelik rakip takıma daha az puan alması için çabalamak gibi çeşitli şekillerde yapılabilir. Ekip üyeleri hedeflerine ulaşmak için kararlar verir, iletişim kurar anlaşmazlıkları yönetir ve sorunları destekleyici güvenilir bir ortamda çözer (Salar, 2012).

2.6. Spor ve Turizm

Spor ve turizm kavramları sık sık birbirleriyle bağlantılı görünür ve birlikte hareket ederler. Fakat spor, direk turizm ile ilişkilendirilmez, mekân değişikliğinin olmadığı sürece spor turizmi ortaya çıkmaz. Turizm ve spor, zaman ve mekân olarak bir araya geldiklerinde özdeşleşirler ve her iki faaliyet de boş zamanlarda gerçekleşir (Batman, 2007).

Spor, turizme yönlendirme, turistik ürün sağlama ve turistlerin tatminini sağlama gibi olumlu katkılarda bulunarak turizm gelirlerini doğrudan ve dolaylı olarak artırır. Turistler seyahatleri boyunca konakladığı bölgelerde merak ettikleri veya hoşlandıkları spor aktivitelerini yapabilmek veya izlemek istemektedir. Bu sebeple turizm işletmelerinin, turistlerin spor beklentilerini karşılayabilmek amacı ile tesislerinde sportif faaliyetlere yer verdikleri anlaşılmıştır(Batman, 2007).

2.7. Spor Turizminin Tarihçesi

Spor turizmin tarihçesi çok eskiye dayanmaktadır. Spor turizmiyle ilgili gelişmeler 18. ve 19.yüzyılda İngiltere’de gerçekleşen Endüstri devriminden önce başlayıp günümüze kadar ortaya konulan yeni akımlar ve gelişmeler spor ve turizm faaliyetlerine de hız kazandırmıştır.

2.8. Turizmin Tanımı

Spor turizmi, bireylerin spor faaliyetlerine katılmak yadaspor etkinliklerini izlemek amacı ile turizm faaliyetlerine katıldığı bir turizm türüdür. Spor ve turizm sektörünün önde gelen kuruluşları, spor turizminin dünya turizm gelirleri içinde önemli bir paya sahip olduğunu düşünmektedir (Hazar, 2007).

Spor turizmine ithafın başka bir tanımında, bireylerin öncesinde belirtilmiş bir spor faaliyetine düzenli veya düzensiz olarak katıldıkları seyahatlerden oluşan bir turizm türüdür (Turco, 2002). Diğer bir tanımda TURSAB (2014) sporturizmi çıktıklarına göre; Spor turizmi, seyahat edenlerin sportif hareketlilik için seyahat ettiği bir turizm türü olarak tanımlanır. Bu tanıma göre, spor turizmi sadece spor yapan kişileri değil, spor etkinliklerini izlemek adına seyahat edenleri de kapsayabilir.

Spor turizmi, insanların boş zamanlarında sportif etkinliklere katılmak veya izlemek amacıyla turizm hareketlerine katıldıkları önemli bir turizm türüdür. Örneğin, İstanbul'dan Barcelona'ya seyahat eden bir kişi, Barcelona'da düzenlenen bir futbol maçını izlemek için spor turisti olarak kabul edilebilir. Aynı şekilde, Fransa'dan Türkiye'ye seyahat eden biri, Türkiye'de düzenlenen bir maratona katılmak için spor turisti olarak değerlendirilebilir.

2.9. Gerçekleştiği Yere Göre Spor Turizmi Türleri

Spor turizmi faaliyetleri, genellikle karada, havada ve suda gerçekleştirilen etkinliklere bağlı olarak farklı özellikler içermektedir. Karada gerçekleşen faaliyetler, genellikle az teçhizat gerektiren, düşük maliyetli ve doğal kaynaklardan yararlanılarak yapılan aktivitelerle spor turizmine önemli katkı sağlamaktadır (Yeşil, 2015).

2.9.1. Doğa Sporları

Doğa sporları spor turizmi türleri arasında farklı bir yere sahiptir. Özellikle gelişmiş ülkelerde çalışma saatlerinin azalması ve serbest zaman etkinliklerinin artmasından dolayı insanlar boş zamanlarında tabiatla iç içe olmak stresten kurtulmak ve hoşça vakit geçirmek amacıyla doğa sporlarıyla uğraşmaktadırlar. İnsanlar hem spor yapmakta hem de yeni yerleri görmenin ve gittiği ülkelerdeki kültürü tanımalarının hazzını yaşamaktadırlar. Bundan dolayı doğa sporları spor turizminin önemli bir kısmını oluşturmaktadır.

2.9.2. Hava Sporları

Hava sporları esas olarak bireyin teknik bilgi ve becerisini kullanıp gerekli ekipmanlar yardımıyla havada gerçekleştirdiği hareketlerdir. Hava sporları ihtiyaç duyduğu nitelikler dahilinde her ülkede yapılabilen bir turizm çeşidi değildir. Genellikle hava sporları turizminin yapıldığı yerlerin coğrafik yapısının elverişli olmasının yanı sıra dağ eteklerinin ve eğimlerin sportif faaliyetleri gerçekleştirmeye uygun olması gerekmektedir (KTB, 2023).

Türkiye'nin coğrafik yapısının, iklim koşullarının elverişliliği ayrıca uygun dağ eteklerine ve eğimlere sahip olması sportif havacılıkla ilgilenen sporcuların ve sporseverlerin her yıl belirli dönemlerde yamaç paraşütü, yelken kanat, paraşütle atlama gibi spor dallarını icra etmek amacıyla ülkemizi tercih ettikleri bilinmektedir (Hazar, 2007).

2.9.3. Kış Sporları

Kış turizmi; kayak, kızak, buz pateni, snowboard gibi sporlarla ilgilenen sporcuların ve sporseverlerin serbest zamanlarında eğlenmek ve hoşça vakit geçirmek amacıyla buldukları yerlerden karlı bölgelere gidip aynı zamanda

konaklama, beslenme ihtiyaçlarını da karşıladıkları ilişkiler bütünüdür (İncekara, 1996).

Kış sporları, önceden belirlenmiş kurallar dahilinde gerekli ekipmanları kullanarak icra edilen bir spor türüdür. Bireysel olarak yapılabildiği gibi grup olarak da yapılabilmektedir. Üst düzeyde ilgilenen sporcuların esas amacı kazanmak, başarılı olmak iken sporseverler bu sporu eğlenmek, hoşça vakit geçirmek amacıyla yapmaktadırlar (Ülker, 1987).

Kış turizmi dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’de de kış mevsiminde yoğun karların olduğu dağ eteklerinde ve eğimli bölgeler gerçekleştirilen alternatif turizm çeşididir (Doğaner, 2001). Kar yağmayan ülkelerde günümüzde gelişen teknoloji ve imkanlar dahilinde yapay kar kullanarak insanlara bu spor türünü gerçekleştirme olanağı sunmaktadır. Ülkemizde de yapay kar teknolojisinden faydalanarak uygun görüldüğünde değerlendirilmektedir.

2.9.4. Su Sporları

Su sporları, okyanus, deniz, nehir, göl ve çay gibi su kaynaklarında gerçekleştirilen, genellikle rekreasyon amaçlı olan sporcular ve sporseverler tarafından yapılan aktiviteler olarak adlandırılmaktadır. Bu tür etkinlikler, su sporları turizmi kapsamında değerlendirilmekte ve turistlere sunulan çeşitli su sporları aktiviteleriyle tatil deneyimleri zenginleştirilmektedir. Türkiye'nin zengin doğal kaynakları, su sporlarını icra etmek için oldukça elverişli bir ortam sunmaktadır. Ülkemizdeki turistik bölgelerin çoğunda su sporları organizasyonları düzenlenmekte ve turistler, hem ülkemizin doğal güzelliklerini ve tarihi yapılarını keşfederek hem de ilgi duydukları spor branşını icra etmenin keyfini çıkarmaktadır (Batman, 2007).

Türkiye'nin üç tarafı denizlerle çevrili bir ülke olması, deniz turizminin ve su sporlarının geliştirilmesi için büyük bir potansiyele sahip olduğunu gösteriyor. Özellikle yaz aylarında kıyı bölgelerimize milyonlarca yerli ve yabancı turist gelerek gezme, eğlenme, dinlenme ve rekreasyon faaliyetlerinden faydalanmak istiyor. Su

sporlarıyla ilgili aktivitelerin çeşitlendirilmesi ve gerekli tanıtım, halkla ilişkiler ve pazarlama çalışmalarının yapılması durumunda, ekonomik açıdan dünya ülkeleri arasında önde gelen bir konuma sahip olmamız kaçınılmazdır.

2.9.5. Futbol ve Turizm

Futbol turizmi, bireylerin futbol maçlarını seyretmek veya aktif olarak futbol oynamak amacıyla turistik seyahatlere katıldığı özel bir turizm türüdür. Futbol kuruluşlarının kamp merkezi seçiminde hava koşulları büyük bir öneme sahiptir, yaz aylarında serin bölgeler tercih edilirken, kış döneminde ise sıcak iklimli bölgeler devre arası kampları için daha popüler bir seçenektir (Hazar, 2007).

Futbol turizmi için Türkiye'de tercih edilen bölgeler arasında kış aylarında Antalya ve yaz aylarında ise Bolu, Ankara, Bursa gibi iller bulunmaktadır. Bu bölgelerin iklim ve coğrafi özellikleri, futbol için ideal koşullar sağlamaktadır. Futbol turizmi, diğer turizm türlerinden ayrı bir niteliğe sahiptir. Hem sporcuların hem de taraftarların aktif olarak katıldığı futbol turizmi, takımların ve oyuncuların popülaritesi nedeniyle bölgeye seyirci ve taraftar akışını artırarak ek turizm taleplerini de beraberinde getirmektedir (Batman ve Gürkan, 2005).

2.9.6. Turnuva ve Salon Sporları

Hentbol, basketbol, voleybol, hokey, masa tenisi, badminton, halter, jimnastik, su topu, judo, atletizm, motor sporları, boks, eskrim, tekvando ve karate gibi çeşitli spor müsabakaları ve turnuvaları, turizm faaliyetleri açısından büyük bir potansiyele sahiptir. Bu spor etkinlikleri, turistleri çekmek ve turizm gelirlerini artırmak için önemli bir cazibe merkezi oluşturur. Bu spor etkinlikleri, birçok insanın ilgisini çekerek turizm sektöründe önemli faaliyetlerin gerçekleşmesine katkı sağlamaktadır (Batman ve Eraslan,2007). Olimpiyat Oyunları, Dünya Basketbol Şampiyonası, Dünya Voleybol Şampiyonası, THY Euroleague, Kadınlarda ve Erkeklerde Avrupa Voleybol Şampiyonlar Ligi, Voleybol Dünya Kulüpler Kupası,

Elmas Tur gibi spor yarışmaları ve salon sporları turizmi, tertiplelediği şehirlerdeki ekonomik gelişime olumlu etkiler sağlamaktadır. Bu tür uluslararası organizasyonlar, binlerce kilometre uzaktan gelen binlerce insanın ilgisini çekerek turizm hareketliliğini artırır. Ayrıca, bu turnuvalara katılan sporcular, takımlar ve taraftarlar, konaklama, yeme-içme, ulaşım gibi harcamalarla yerel ekonomiye büyük katkı sağlar.

2.10. Olimpiyat Oyunları

Olimpiyat Oyunları, dünya genelinden sporcuların, gazetecilerin, televizyoncuların, spor yöneticilerinin ve seyircilerin bir araya geldiği büyük ölçekli ve maliyetli bir spor etkinliğidir. Bu uluslararası organizasyon, sporun birleştirici gücünü sergilerken aynı zamanda büyük bir organizasyon ve lojistik planlama gerektirir. Olimpiyatların tarihi, efsanelerle gerçeklerin karıştığı ve duygularla abartıların bulanıklaştığı bir döneme dayanır, ancak barışın ve kültürlerin birleştiği bir platform olarak yüzyıllardır insanlar ve ülkeler arasındaki ilişkilerin gelişmesine katkı sağlamıştır. Olimpiyat Oyunları ırkçılık yapmaksızın kültürlerin ve geleneklerin buluştuğu bir etkileşim ortamı olmuştur. Bu yüksek maliyetli organizasyonun ev sahibi ülkeler için tanıtım, turizm çalışmalarının çoğalması ve yeni spor merkezlerinin yapılması gibi kesinlikle önemli faydaları vardır (Batman ve ark.2007).

Olimpiyat Oyunları, dünya çapında en büyük spor organizasyonu olarak kabul edilir ve spor dalları, sporcu sayıları, katılan ülkeler ve izleyici sayısı açısından benzersiz bir etkinliktir. Olimpiyatlar, turizmin çeşitlendirilmesiyle birlikte Olimpiyat Sporları Turizmi adı verilen turistik faaliyetlere de ev sahipliği yapmaktadır. Bu turizm faaliyetinin etkileri, sadece Olimpiyatların düzenlendiği dönemde değil, gelecek yıllarda da şehirde hissedilecek şekilde uzun vadeli etkilere sahiptir.

2.11. Spor Turizminin Etkileri

Spor organizasyonlarının düzenlendiği kıtalarda veya ülkelerde gerçekleştirilen spor aktiviteleri, spor turizmi bağlamında ekonomik, politik, çevresel, sosyokültürel ve sağlık açılarından birçok olumlu ve olumsuz etkiye sahiptir. Bu etkiler, turizm gelirlerinin artması, uluslararası ilişkilerin güçlenmesi, doğal kaynakların etkilenmesi, toplumsal etkileşimlerin artması ve sağlık faydalarının elde edilmesi gibi çeşitli alanlarda gözlemlenebilir (Akın, 2018).

Spor organizasyonlarının turizmin kalkınmasında ve markalaşmasında birçok etkisi bulunmaktadır ve bunların en önemlilerinden biri ekonomik boyuttur. Spor turizminin kar getirici özelliği ve iş fırsatlarının artması, ülkeler arasındaki ticari ilişkilerin güçlenmesi gibi birçok olumlu etkisi bulunmaktadır. Bu durum, turizm sektörünün büyümesine ve ülkelerin ekonomik kalkınmasına katkı sağlamaktadır (Stephen, 2001).

Spor etkinlikleri aracılığıyla gerçekleşen turizm, düzenleyen ülke için döviz girdisi açısından önemli bir faktör olmasının yanı sıra bölgesel eşitsizlikleri önleme konusunda da büyük etkisi bulunmaktadır. Ayrıca, gelişmekte olan ülkelerde spor turizmi, yeni iş kollarının ortaya çıkmasına, altyapı, ulaşım, iletişim gibi alanların daha gelişmiş seviyelere ulaşmasına önemli katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Bu sayede ekonomik kalkınma ve sosyal gelişim açısından olumlu etkilerin ortaya çıkması beklenmektedir (İçöz, 2002). Spor turizminin iktisadi etkileri, yerel ve küresel organizasyonlar aracılığıyla dünyanın her köşesinden önemli iş insanları, gazeteciler, sporcular ve spor tutkunlarını bir araya getirerek ülkeye döviz girdisi sağlamak ve ülkenin tanıtımında etkili bir rol oynamaktadır. Bu kişilerin gerçekleştirdiği harcamalar, yerel ekonomiyi canlandırmakta ve turizm sektörüne büyük katkı sağlamaktadır (Şebin, 2018). Küresel çapta etkisi olan spor organizasyonlarının spor turizmi içindeki rolü, düzenleyen ülkenin tanıtımında, ekonomik kalkınmasında, istihdam alanlarının yaratılmasında, ticari faaliyetlerinde ve spora olan ilginin artmasında büyük etkiye sahiptir. Bu nedenle, bu tür organizasyonlara ev sahipliği yapabilmek için ülkeler arasında yoğun bir rekabet

yaşanmaktadır. Ayrıca, bu organizasyonların düzenlendiği ülke, uluslararası alanda saygınlık kazanma fırsatı elde etmektedir (Gündoğdu, 2001).

Spor turizmi, turizm kaynaklarında ve doğal güzelliklerinde hem olumlu hem de negatif çevresel etkilere sahiptir. Çevresel etkiler incelendiğinde, spor etkinlikleri kullanılmayan alanların kullanılabilir hale gelmesi ve tesislerin geliştirilmesi açısından faydalı olabilir. Özellikle açık hava sporlarının gelişimi, doğal ortamların daha verimli bir şekilde kullanılmasını ve daha iyi tesisleşme imkanlarının sunulmasını sağlayabilir. Ancak, bu ortamlardaki toprak, ağaçlar ve bu ortamda yaşayan canlıların zarar görmesine de neden olabilir (Toramanlı, 2014).

Spor turizmi, ülkeler arasındaki ilişkilerin kuvvetlenmesinde ve birbirlerini tanımada önemli bir rol oynamaktadır. İnsanlar, spor seyahatleri sırasında genellikle daha olumlu siyasi ilişkilere sahip olan ülkeleri tercih etme eğilimindedir. Bazı ülkeler arasında siyasi ilişkilerin güçlü olması, sporcuların kendi ülkelerinden diğer ülkelere geçişleri sırasında izin gerektirmemesine yol açmaktadır. Örnek olarak, Küba' da ki yönetilme şekli nedeniyle kendi ülkelerinde doğup milli takımlarda yer alan sporcular, kendi ülkelerinde veya benzer yönetim şekline sahip farklı bir ülkede spor yapmalarına izin vermektedir. Müslüman ülkeler arasında düzenlenmekte olan İslam Oyunları organizasyonları da İslam inancına sahip ülkelerin tanışmasına ve ilişkilerinin güçlenmesine önemli bir katkı sağlamaktadır. Son yıllarda özellikle voleybol ve basketbol gibi branşlarda düzenlenen organizasyonlara aynı anda birden fazla ülkenin ev sahipliği yapması da görülmektedir. Bu tür organizasyonlar, iki ülke arasındaki siyasi ilişkilerin güçlenmesine katkıda bulunmaktadır. Örnek vermek gerekirse; 2018 senesinde Güney Kore ve Kuzey Kore'nin kış olimpiyatlarında beraber yarışması (OlimpiyatOyunları,2018). Olimpiyat oyunları, İkinci Dünya Savaşından sonra bölünen Kuzey Kore ve Güney Kore'yi bir araya getirmiştir. Güney Kore'nin ev sahipliği yaptığı 2018 Kış Olimpiyat Oyunları açılarak seremonisiyle başlamıştır. Güney Kore ile Kuzey Kore'den gelen sporcular, "Birleşik Kore" bayrağının altında geçiş törenine katıldı (Olimpiyat Oyunları,2018). Spor turizmi organizasyonları, uluslararası ilişkilerde barışın ve güvenliğin sağlanabilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu tür etkinlikler, farklı ülkelerin

sporcularını bir araya getirerek kültürel alışverişi teşvik etmekte, dostluk ve işbirliği bağlarını güçlendirmektedir. Aynı zamanda spor turizmi, ev sahibi ülkelerin imajını geliştirerek turistlerin güvenli bir şekilde seyahat etmelerini sağlayarak, ülkeler arasında pozitif etkileşimi desteklemektedir.

Sportif faaliyetlere katılan sporseverler, bireysel veya grup olarak sergiledikleri davranışlarla seyahat ettikleri bölgeyi etkileyebilirler. Örneğin, keyifli ve yaşam sevinciyle dolu olan gruplar, ziyaret ettikleri bölgelerde pozitif bir etki yaratarak insanlara hoşça vakit geçirmelerini sağlayabilirler. İnsanların birbirleriyle karşılıklı saygı ve sevgi içinde iletişim kurmaları sonucunda hoşgörü ortamı oluşur ve insanlar birbirlerini daha iyi anlama ve barışçıl bir atmosferin oluşmasına katkıda bulunabilirler (Akın, 2018).

Spor turizminin en önemli etkilerinden biri, insanlar üzerindeki sağlık etkisidir. Günümüzde, insanlar daha iyi yaşam şartlarına sahip olabilmek için yoğun tempoda çalışarak fiziksel ve zihinsel olarak yorulmaktadırlar (Akın, 2018). Gelişmiş ülkelerde bu durumun olumsuz sonuçları tespit edilerek iyileştirme çalışmaları başlatılmıştır. Özellikle son yıllarda çalışma saatlerinin azaltılması ve serbest zamanın arttırılması gibi kararlar alındıktan sonra insanlar, serbest zamanlarında spor etkinliklerine katılarak dinlenme, eğlenme, keyifli vakit geçirme, ruhsal ve bedensel sağlıklarını iyileştirme amacıyla seyahat etmektedirler. Bu sayede hem kaliteli zaman geçirmekte hem de spor turizmi faaliyetlerine katılarak yaşamın tadını çıkarmaktadırlar.

2.12. Dünya’da Spor Turizminin Önemi

Spor turizmi, insanların spor yapma veya spor etkinliklerini izleme amacıyla turizm faaliyetlerine katılmaları sonucunda ortaya çıkan olaylar ve ilişkilerin bütününe verilen isimdir. Günümüzde, dünya genelinde düzenlenen spor organizasyonlarına katılmak için insanlar sürekli olarak yolculuk etmektedirler. Bazıları sporcu olarak bu organizasyonlarda yer alırken, diğerleri ise seyirci olarak heyecanı yaşamaktadırlar. Son yayımlanan bir araştırma, spor turizminin dünya

genelindeki elde edilen turizm getirilerinin neredeyse yüzdesel olarak 32'sini oluşturduğunu ortaya koymaktadır. STIC araştırmasına göre ise, spor faaliyetleri küresel anlamda 182 milyar dolarlık bir endüstri haline gelmiş, senede 47 milyon konaklama sağlamış ve spor turistlerinin günlük olarak 180 dolar harcadığı belirtilmiştir. Bu veriler, spor turizminin ekonomik olarak büyük bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir (Sarıçay, 2009).

TURSAB' ın 2014 yılında yayımlanan Spor Turizminin Raporu'na göre, spor turizmi dünya genelinde 1.2 trilyon dolara yaklaşan turizm sektörünün 180 milyar dolarlık bir paya sahiptir. Spor turizmindeki yıllık büyüme oranı yüzde 14 gibi yüksek bir seviyededir, bu da küresel turizm büyüme oranının üzerindedir. Uluslararası hesaplamalara göre, spor turistlerinin harcamaları normal turistlerin yaklaşık iki katıdır. Örneğin, 2006-2014 yılları arasında 90 milyon kişi devasa spor faaliyetlerini yerinde izleyebilmek adına seyahat etmiş ve bunlardan 13 milyonu yurt dışına çıkan spor turistlerinden oluşmuştur. Bu spor turistlerinin yaptığı harcamalar ise 10 milyar doları aşmıştır. Bu veriler, spor turizminin ekonomik olarak önemli bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir. Olimpiyat Oyunları, dünya çapında önemli bir organizasyon olması nedeniyle ev sahibi ülkelerde hızlı bir yatırım artışına yol açmaktadır. Bu yeni yatırımlar, işsizlik oranlarında düşüşe ve istihdamda artışa sebep olmaktadır. Ev sahibi ülkelerdeki işgücü piyasasında olumlu bir etki yaratarak, çalışan sayısının artmasını sağlamaktadır. Örnek vermek gerekirse; 2000 Sydney Olimpiyat Oyunlarının faaliyetlerine bağlı yapılan bir çalışmada 1994-2004 yılları arasında Avustralya'nın gayri safi milli hasılatına 7.3 milyar eklenmiştir ve oyunlar 150.000 kişilik ek olarak iş istihdamı sağlamıştır (Doğu, 2006). Genel olarak bakıldığında, devasa spor faaliyetlerin turizm sektörüne önemli ölçüde katkı etki sağladığı söylenebilir. Bu etkinlikler, turizm gelirlerinin büyük bir kısmını oluşturarak turizm sektörünün gelişimine önemli bir ivme kazandırmaktadır.

2.13. Türkiye’de Spor Turizminin Önemi

Türkiye, coğrafi yapısı, iklim koşulları ve misafirperver insan gücü gibi faktörlerle spor turizminin gelişmekte olan önemli bir çeşidi için ideal bir ortam sunmaktadır. Tenis, basketbol, golf, futbol, golf, voleybol, hava sporları, su sporları ve doğa sporları gibi çeşitli spor hareketlilikleri için Türkiye, eşsiz imkanlara sahip bir ülkedir. Türkiye’de spor turizmi hizmetlerinin genel olarak İstanbul ve Antalya gibi şehirlerde yoğunlaştığı görülmektedir. Ancak, bazı il ve ilçeler, sportif turizm olanaklarını fark ederek turizmi geliştirmek için çaba sarf etmektedir. Nevşehir, Artvin, Alanya, Erzurum, Erzincan gibi bölgeler, spor turizmiyle kendilerini özdeşleştirme amacıyla çaba göstermektedir. Ayrıca Bursa, Ankara, Çanakkale, Eskişehir, Gaziantep, İzmir, Muğla ve Samsun gibi büyük şehirler, sahip oldukları altyapı imkanlarıyla spor turizmi açısından öne çıkmaya başlamıştır. Türkiye’nin her bölgesinde, kuzeyden güneye ve doğudan batıya kadar, çeşitli spor turizmi türlerine yönelik yatırımlar yapılmış veya planlanmıştır. Futbol, golf, kış sporları, doğa sporları, hava sporları, akarsu sporları gibi birçok spor dalı için uygun alanlar Amasya, Erzincan, Artvin, Nevşehir, Ağrı, İstanbul, Antalya, Ankara, Isparta, Muğla, Aydın gibi illerimizde bulunmaktadır (Yeşil, 2015).

2.14. Üniversitelerde Spor Eğitimi Veren Bölümler ve İçeriği

Spor eğitimi, günümüzde çeşitli eğitim kurumları aracılığıyla sunulmaktadır. Üniversitelerin eğitim fakültelerinde bulunan bazı bölüm ve okullar arasında Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Bilimleri Teknolojisi Yüksekokulu ve Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu gibi seçenekler yer almaktadır. Bu kurumlar, lisans ve lisansüstü seviyelerde spor eğitimini sağlamaktadır.

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği: Kamu kurum kuruluşları ve özel sektörlerde görev alacak beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yetiştirilmesi, öğretmenlik mesleki alan bilgisi, öğretmenlik pedagojik formasyon eğitimi ve genel kültür bilgisine dair eğitim ve öğretim sürecini içermektedir. Bu süreçte, öğrencilere

pedagojik formasyon, spor bilimleri, fizyoloji, antrenörlük becerileri, oyun ve spor etkinliklerinin planlanması ve değerlendirilmesi gibi konularda gerekli bilgi ve beceriler kazandırılmaktadır (Şimşek, 2018).

Spor Yöneticiliği: Kamu kurum kuruluşları ve özel sektör, spor yönetimi ve organizasyonları ile spor işletmeciliği alanlarında görev alacak nitelikli elemanları yetiştirmek amacıyla eğitim ve öğretim süreçlerini sunmaktadır. Bu süreçlerde, öğrencilere spor organizasyonu yönetimi, spor pazarlaması, finansal yönetim, tesis yönetimi, etkinlik planlaması ve spor hukuku gibi konularda bilgi ve beceri kazandırılmaktadır. Bu sayede, sporun yönetim kademelerinde başarılı ve profesyonel bir şekilde görev yapabilecek bireyler yetiştirilmektedir (Şimşek, 2018).

Antrenörlük Eğitimi: Spor eğitimi ve öğretimi, özellikle antrenman alan bilgisi üzerine yoğunlaşmakta ve spor animatörleri ile çeşitli spor branşlarında liderlik yeteneklerine sahip bireylerin yetiştirilmesini amaçlamaktadır. Bu eğitim süreci, öğrencilere antrenman metodolojisi, spor psikolojisi, spor beslenmesi, fizyoloji gibi konularda bilgi ve beceri kazandırarak, sporcuları etkili bir şekilde yönlendirebilecek ve onları motive edebilecek nitelikli liderlerin yetişmesini sağlamaktadır (Şimşek, 2018).

Spor Bilimleri Bölümü: Antrenman bilgisi dersleri, sağlık eğitimi bilgisi ve yönetsel alanlarında odaklanılan eğitim ve öğretim süreci, bireyleri fizyolojik uygunluk uzmanlarına, antrenörlere ve yöneticilere dönüştürmek amacıyla gerçekleştirilmektedir. Bu programlar, öğrencilere sağlık konularında derin bir anlayış kazandırırken aynı zamanda antrenman bilgisi ve liderlik becerileri üzerine yoğunlaşarak onları nitelikli antrenör ve yönetici pozisyonlarına hazırlamaktadır (Şimşek, 2018).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, Balıkesir Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde eğitim gören öğrencilerin spor turizmine yönelik tutumlarını incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Anket tekniği kullanılarak yapılan bu betimsel tarama modeli niteliğindeki çalışma, öğrencilerin spor turizmi konusundaki düşüncelerini ve tutumlarını belirlemeyi hedeflemektedir.

3.2. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Yapılan çalışmanın evrenini, 2022-2023 döneminde Balıkesir Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde eğitim gören toplam 1200 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklemini ise bu evrenden rastgele seçilmiş 273 öğrenci oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada spor bilimlerinde eğitim gören öğrencilerin spor turizmine yönelik tutumlarını incelemek amacıyla Kardaş ve Sadık (2018) tarafından geliştirilen Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği (STYTÖ) kullanılmıştır.

3.3.1. Demografik Bilgi Formu

Çalışmayı hazırlayan araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu, çalışmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla kullanılmıştır. Bu form, katılımcıların yaş, cinsiyet, sınıf, spor branşı, yaşadıkları yer, anne ve baba eğitim durumu, aile gelir durumu gibi kişisel bilgilerini içeren sorulardan oluşmaktadır.

3.3.2. Spor Turizmine Katılım Ölçeği

Bu çalışma temel araştırma, ölçek geliştirme sürecinde kapsamlı bir literatür taramasına dayanmaktadır ve bu süreçte 157 maddeden bir madde havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan ölçeğin taslak hali, spor bilimleri eğiticileri ve turizm otel işletmeciliği hakkında uzman işletmecilerin görüşlerine takiben bu doğrultuda gözden geçirilerek madde sayısı 51'e indirilmiştir. Ölçek maddeleri sıralanmış ve bilgisayar ortamında düzenlenerek 5'li Likert tipinde bir veri toplama aracı hazır hale getirilmiştir. Yapılan Açıklayıcı Faktör Analizi sonucunda 14 maddeden oluşturulan dört faktörü içeren ölçek elde edilmiştir.

Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği' nin" (STYTÖ) 4 faktörlü geçerli, güvenilir ve kullanışlı bir ölçek olduğu belirlenmiştir. İlk bölüm, öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemek için tasarlanmış olan kişisel bilgi formunda 11 adet kapalı uçlu soruyu içermektedir. Çalışmanın ikinci bölümünde, öğrencilerin spor turizmine karşı tutumlarını belirlemek amacıyla kullanılan bir 5'li Likert ölçeği bulunmaktadır ve bu ölçek 14 soru içermektedir. Öğrencilerden ikinci bölümdeki ölçek sorularına, ifadeleri 1 ile 5 arasında puan vermeleri istenmektedir.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma ölçütlerine uygun olarak, sıralanan ölçek maddelerinin ve bilgisayar ortamında düzenlenmesi sonucunda, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden 308 gönüllü öğrenciye ulaşıp ölçeğin test edilmesi için ölçek uygulanmıştır. Sonrasında uygulanan 35 anketin uygun olmadığı tespit edilmiş ve çıkartılmıştır. Toplamda 273 öğrenci üzerinde değerlendirme kararı alınmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen bulguların değerlendirilmesi için istatistiksel analizlerde SPSS 26.0 paket programının kullanılması planlanmıştır. Araştırmada

uygulanan anketteki değişkenlere normallik analizi (Test of Normality) yapılacaktır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirleyebilmek için Kolmogrov-Smirnov değerlerine bakılmıştır. Bu değerlerin $p < 0,05$ olması nedeniyle normal dağılım göstermediği belirlenen verilere yüzde ve frekans, Mann Whitney-U ve Kruskal Wallis analizi uygulanmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerin incelenmesinde sayı, ortalama, standart sapma gibi ölçüler de kullanılacaktır. Araştırmada iki grubu karşılaştırmak için bağımsız iki örnek t-testi (Independent Samples T-test) ve ikiden fazla grubu karşılaştırmak içinde tek yönlü Anova (OneWay ANOVA) analizi kullanılacaktır.

4. BULGULAR

4.1. Araştırmaya Katılan Bireylerin Sosyo-Demografik Değişkenlere İlişkin Analiz Sonuçları

Yapılan araştırmada rekreasyon etkinliklerine katılan bireylerin demografik özellikleri **Tablo 4.1.**'de verilmiştir.

Tablo: 4.1. Araştırmaya katılan bireylerin sosyo-demografik değişkenlere ilişkin analiz sonuçları.

DEĞİŞKENLER	ALT KATEGORİLER	n	%	TOPLAM
Cinsiyet	Kadın	111	40,7	273
	Erkek	162	59,3	
Yaş	18-21	108	39,6	273
	22-25	135	49,5	
	26 ve Üzeri	30	11,0	
Spor Branşımız	Bireysel Spor	135	49,5	273
	Takım Spor	138	50,5	
Yaşanılan Yer	Köy	27	9,9	273
	İlçe	69	25,3	
	Büyükşehir	177	64,8	
Sınıf	1.Sınıf	49	17,9	273
	2.Sınıf	67	24,5	
	3.Sınıf	86	31,5	
	4.Sınıf	71	26,0	
Bölüm	Spor Yöneticiliği	132	48,4	273
	Antrenörlük Eğitimi	69	25,3	
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	72	26,4	
Baba Eğitim Durumu	İlkokul veya İlköğretim	120	44,0	273
	Lise Mezunu	99	36,3	
	Üniversite Mezunu (Lisans)	54	19,8	
Anne Eğitim Durumu	İlkokul veya İlköğretim	150	54,9	273
	Lise Mezunu	99	36,3	
	Üniversite Mezunu (Lisans)	21	7,7	
	Yüksek lisans/Doktora	3	1,1	

Tablo: 4.1. (devam). Araştırmaya katılan bireylerin sosyo-demografik değişkenlere ilişkin analiz sonuçları.

DEĞİŞKENLER	ALT KATEGORİLER	n	%	TOPLAM
Baba Meslek	Öğretmen	15	5,5	273
	İşçi	93	34,1	
	Memur	45	16,5	
	Asker / Polis vb.	12	4,4	
	Çiftçi	24	8,8	
	İşsiz	6	2,2	
	Serbest meslek	36	13,2	
	Esnaf	42	15,4	
Anne Meslek	Öğretmen	12	4,4	273
	İşçi	60	22,0	
	Memur	15	5,5	
	Çiftçi	9	3,3	
	Serbest meslek	6	2,2	
	Ev hanımı	162	59,3	
Aile Gelir Durumu	Esnaf	9	3,3	273
	Asgari Ücret	54	19,8	
	4251-6000 TL Arası	66	24,2	
	6001-7500 TL Arası	33	12,1	
	7501-10000 TL Arası	63	23,1	
10001 TL ve Üzeri	57	20,9		

Çalışmaya katılan bireylerin sosyo-demografik bilgileri incelendiğinde; 111 (%40.76) kadın, 162 (%59.3) erkek birey, 17-21 yaş 108 (%39.6), 22-25 yaş 135 (%49.5), 26 yaş ve üzeri 30 (%11.0), bireysel spor 135 (%49.5), takım sporu 138 (%50.5), köy 27 (%9.9), ilçe 69 (%25.3), büyükşehir 177 (%64.8) yaşayan birey, 1.sınıf 49 (%17.9), 2.sınıf 67 (%24.5), 3.sınıf 86 (%31.5), 4.sınıf 71 (%26.0), öğrenim gören birey, spor yöneticiliği 132 (%48.4), antrenörlük eğitimi 69 (%25.3), beden eğitimi ve spor öğretmenliği 72 (%26.4), baba eğitim durumu ilköğretim veya ilköğretim mezunu 120 (%44.0), lise mezunu 99 (%36.3), üniversite mezunu (lisans) 54 (%19.8), anne eğitim durumu ilköğretim veya ilköğretim mezunu 150 (%54.9), lise mezunu 99 (%36.3), üniversite mezunu (lisans) 21 (%7.7), yüksek lisans doktora 3 (%1.1) olan birey, baba mesleği öğretmen 15 (%5.5), işçi 93 (%34.1), memur 45 (%16.5), asker/polis 12 (%4.4), çiftçi 24 (%8.8), işsiz 6 (%6.6), serbest meslek 36 (%13.2), esnaf 42 (15.4), anne meslek öğretmeni 12 (4.4), işçi 60 (22.0), memur 15 (%5.5), çiftçi 9 (%3.3), serbest meslek 6 (%2.2), ev hanımı 162 (%59.3), esnaf 9 (%3.3), aile gelir durumu asgari ücret 54 (%19,8), 4251-6000tl 66 (%24.2), 6001-7500tl 33 (%12.1), 7501-10000 63 (23.1), 10001tl ve üzeri 57 (%20.9) olan toplam 273 birey bulunmaktadır (**Tablo 4.1**).

4.2. Güvenirlik Analizi

Araştırmamızın bu kısmında, elde edilen verilerin istatistiksel analizleri sonucunda çıkan bulguları içermektedir. Araştırmamızda kullanılan ölçek toplam puanlarının ve alt boyutlarının iç tutarlılık katsayıları, ayrıca ölçek toplam puanlarına ve ölçek alt boyutlarına ilişkin tanımlayıcı değerler **Tablo 4.2.**'de verilmiştir.

Araştırmamızın bu kısmında, elde edilen verilerin istatistiksel analizleri sonucunda çıkan bulguları içermektedir. Araştırmamızda kullanılan ölçek toplam puanlarının ve alt boyutlarının iç tutarlılık katsayıları, ayrıca ölçek toplam puanlarına ve ölçek alt boyutlarına ilişkin tanımlayıcı değerler **Tablo 4.2.**'de verilmiştir.

Tablo: 4.2. Ölçekler ve alt boyutları geçerlilik ve güvenirlilik analizi sonuçları.

ÖLÇEK – ALT BOYUT	CRONBACH'S ALPHA	MADDE SAYISI
Ölçek Toplam	0.88	14
Organizasyon	0.84	2
İş Olanak	0.75	5
Ekonomik	0.78	3
Kişisel	0.76	4

4.3. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin “Cinsiyet” Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları.

Araştırmaya katılan bireylerin boş zaman tutum ölçeği ve ölçek alt boyutlarından aldıkları toplam puanların cinsiyet değişkenine göre farklılığını tespit etmek için Mann Whitney U Testi analizi gerçekleştirilmiş ve sonuçları **Tablo 4.3'** te sunulmuştur.

Tablo 4.3. Spor turizmine katılım ölçeğinin cinsiyet değişkenine göre mann whitney u testi sonuçları.

ALT BOYUT	CİNSİYET	n	SIRA ORT.	SIRALAR T.	U	P
Organizasyon	Kadın	111	163,11	18105,00	6093,000	.000**
	Erkek	162	119,11	19296,00		
İş Olanak	Kadın	111	145,88	16192,50	8005,500	.12
	Erkek	162	130,92	21208,50		
Ekonomik	Kadın	111	148,84	16521,00	7677,000	.03*
	Erkek	162	128,89	20880,00		
Kişisel	Kadın	111	148,31	16462,50	7735,500	.04*
	Erkek	162	129,25	20938,50		

Tablo 4.3.'te araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet değişkeni “Mann Whitney U” testi sonuçlarına göre incelendiğinde; “Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği” alt boyutu olan “Organizasyon” alt boyutunda anlamlı fark gösterdiği (.000; $p<0.05$) “Ekonomik” alt boyutunda anlamlı bir fark gösterdiği, (.03; $p<0.05$)“Kişisel” alt boyutunda anlamlı fark gösterdiği (.04; $p<0.05$)ve bu farkların erkek bireylerden kaynaklandığı, “İş Olanak” (.12; $p>0.05$) alt boyutunda ise anlamlı fark bulunmadığı tespit edilmiştir.

4.4. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin “Yaş” Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Araştırmaya katılan bireylerin boş zaman tutum ölçeği ve ölçek alt boyutlarından aldıkları toplam puanların yaş değişkenine göre farklılık olup olmadığını tespit etmek için Kruskal Wallis Testi analizi gerçekleştirilmiş ve sonuçları **Tablo 4.4'** te sunulmuştur.

Tablo: 4.4. Spor turizmüne katılım ölçeğinin yaş değişkenine göre kruskal wallis testi sonuçları.

ALT BOYUT	YAŞ	n	SIRA ORT.	SD	X ²	P
Organizasyon	18-21	108	138,25	2	0,908	.635
	22-25	135	138,80			
	26 ve üzeri	30	124,40			
İş Olanak	18-21	108	139,83	2	0,467	.792
	22-25	135	136,53			
	26 ve üzeri	30	128,90			
Ekonomik	18-21	108	139,54	2	0,204	.903
	22-25	135	135,03			
	26 ve üzeri	30	136,70			
Kişisel	18-21	108	131,42	2	0,943	.624
	22-25	135	140,90			
	26 ve üzeri	30	139,55			

Tablo 4.4.'te araştırmaya katılan bireylerin yaş değişkeni “Kruskal Wallis” testi sonuçlarına göre değerlendirildiğinde; “Spor Turizmüne Yönelik Tutum Ölçeği” alt boyutu olan “Organizasyon” alt boyutunda (.635; $p>0.05$) “İş Olanak” alt boyutunda (.792; $p>0.05$)“Ekonomik” alt boyutunda (.903; $p>0.05$) ve “Kişisel” (.624; $p>0.05$) alt boyutunda ise anlamlı fark bulunmadığı tespit edilmiştir.

4.5. Spor Turizmüne Katılım Ölçeğinin “Spor Branşı” Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Araştırmaya katılan bireylerin boş zaman tutum ölçeğinden ve ölçek alt boyutlarından aldıkları toplam puanların spor branşı değişkenine göre bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için Mann Whitney U Test analizi yapılmış ve elde edilen sonuçlar **Tablo 4.5'** te sunulmuştur.

Tablo4.5. Spor turizmüne katılım ölçeğinin spor branşı değişkenine göre Mann whitney u testi sonuçları.

ALT BOYUT	CİNSİYET	n	SIRA ORT.	SIRALAR TOPLAM.	U	P
Organizasyon	Bireysel Spor	135	149,80	20223,00	7587,000	.00**
	Takım Sporu	138	124,48	17178,00		
İş Olanak	Bireysel Spor	135	148,43	20038,50	7771,500	.01*
	Takım Sporu	138	125,82	17362,50		
Ekonomik	Bireysel Spor	135	145,70	19669,50	8140,500	.06
	Takım Sporu	138	128,49	17731,50		
Kişisel	Bireysel Spor	135	145,40	19629,00	8181,000	.07
	Takım Sporu	138	128,78	17772,00		

Tablo 4.5.'te araştırmaya katılan bireylerin spor branşı değişkeni ‘‘Mann Whitney U’’ testi sonuçlarına göre incelendiğinde; ‘‘Spor Turizmine Yönelik Tutum leği’’ alt boyutu olan ‘‘Organizasyon’’ alt boyutunda (.00; $p < 0.05$) ve ‘‘İş Olanak’’ alt boyutunda (.01; $p < 0.05$) anlamlı fark tespit edilmiş olup, ‘‘Ekonomik’’ alt boyutunda (.06; $p > 0.05$) ve ‘‘Kişisel’’ (.07; $p > 0.05$) alt boyutunda ise anlamlı fark bulunmadığı tespit edilmiştir.

4.6. Spor Turizmine Katılım leğinin ‘‘Yaşanılan Yer’’ Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Araştırmaya katılan bireylerin yaşanılan yer değişkenine göre boş zaman tutum leği ve ölçek alt boyutlarından aldıkları toplam puanlar arasındaki farklılığı belirlemek için Kruskal-Wallis Test analizi uygulanmış ve elde edilen sonuçlar değerlendirilmiştir. Tablo 4.6' da sunulmuştur.

Tablo: 4.6. Spor turizmine katılım leğinin yaşanılan yer değişkenine göre kruskal wallis testi sonuçları.

ALT BOYUT	YAşANILAN YER	n	SIRA ORT.	SD	X ²	P
Organizasyon	Köyde	27	154,67	2	1,584	.45
	İlçede	69	134,72			
	Büyükşehirde	177	135,19			
İş Olanak	Köyde	27	134,33	2	0,555	.75
	İlçede	69	131,52			
	Büyükşehirde	177	139,54			
Ekonomik	Köyde	27	148,50	2	1,041	.59
	İlçede	69	130,87			
	Büyükşehirde	177	137,64			
Kişisel	Köyde	27	119,50	2	1,768	.41
	İlçede	69	142,67			
	Büyükşehirde	177	137,46			

Tablo 4.6.'da araştırmaya katılan bireylerin yaşanılan yer değişkeni ‘‘Kruskal Wallis’’ testi sonuçlarına göre incelendiğinde ‘‘Spor Turizmine Yönelik Tutum leği’’ alt boyutu olan ‘‘Organizasyon’’ alt boyutunda (.45; $p > 0.05$) ‘‘İş Olanak’’ alt boyutunda (.75; $p > 0.05$) ‘‘Ekonomik’’ alt boyutunda (.59; $p > 0.05$) ve ‘‘Kişisel’’ (.41; $p > 0.05$) alt boyutunda anlamlı fark bulunmadığı tespit edilmiştir.

4.7. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin “Sınıf” Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Araştırmaya katılan bireylerin boş zaman tutum ölçeğinden ve ölçek alt boyutlarından aldıkları toplam puanların sınıf değişkenine göre farklılığı bulmak için Kruskal Wallis Testi analizi yapılmış ve sonuçları **Tablo 4.7.’de** verilmiştir.

Tablo: 4.7. Spor turizmine katılım ölçeğinin sınıf değişkenine göre kruskal wallis testi sonuçları.

ALT BOYUT	SINIF	n	SIRA ORT.	SD	X ²	P
Organizasyon	1.Sınıf	49	156,10	3	8,531	.03*
	2.Sınıf	67	137,63			
	3.Sınıf	86	118,98			
	4.Sınıf	71	145,05			
İş Olanak	1.Sınıf	49	147,53	3	1,809	.61
	2.Sınıf	67	135,25			
	3.Sınıf	86	129,62			
	4.Sınıf	71	140,32			
Ekonomik	1.Sınıf	49	150,29	3	4,683	.19
	2.Sınıf	67	130,75			
	3.Sınıf	86	126,22			
	4.Sınıf	71	146,78			
Kişisel	1.Sınıf	49	152,58	3	9,565	.02*
	2.Sınıf	67	132,05			
	3.Sınıf	86	119,35			
	4.Sınıf	71	152,30			

Tablo 4.7.’de araştırmaya katılan bireylerin sınıf değişkeni “Kruskal Wallis” testi sonuçlarına göre incelendiğinde “Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği” alt boyutu olan “Organizasyon” alt boyutunda (.03; $p < 0.05$) anlamlı fark tespit edilmiş ve bu farkın 1. Sınıf öğrencilerinden kaynaklandığı, “İş Olanak” alt boyutunda (.61; $p > 0.05$) anlamlı fark bulunamadığı, “Ekonomik” alt boyutunda (.19; $p > 0.05$) anlamlı fark bulunamadığı ve “Kişisel” (.02; $p < 0.05$) alt boyutunda ise anlamlı fark tespit edilmiş ve bu farkın 1. Sınıf öğrencilerinden kaynaklandığı belirlenmiştir.

4.8. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin “Bölüm” Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Araştırmaya katılan bireylerin boş zaman tutum ölçeğinden ve ölçek alt boyutlarından aldıkları toplam puanların bölüm değişkenine göre farklılığı tespit etmek için Kruskal Wallis Testi analizi yapılmış ve sonuçları **Tablo 4.8.’de** verilmiştir.

Tablo: 4.8. Spor turizmine katılım ölçeğinin bölüm değişkenine göre kruskal wallis testi sonuçları.

ALT BOYUT	BÖLÜM	n	SIRA ORT.	SD	X ²	P
Organizasyon	Spor Yöneticiliği	132	136,93	2	.061	.97
	Antrenörlük Eğitimi	69	138,70			
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	72	135,50			
İş Olanak	Spor Yöneticiliği	132	143,44	2	7,329	.02*
	Antrenörlük Eğitimi	69	115,02			
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	72	146,25			
Ekonomik	Spor Yöneticiliği	132	141,98	2	5,033	.08
	Antrenörlük Eğitimi	69	119,07			
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	72	145,06			
Kişisel	Spor Yöneticiliği	132	140,38	2	6,169	.04*
	Antrenörlük Eğitimi	69	118,02			
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	72	149,00			

Tablo 4.8.’de araştırmaya katılan bireylerin bölüm değişkeni “Kruskal Wallis” testi sonuçlarına göre incelendiğinde; “Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği” alt boyutu olan “Organizasyon” alt boyutunda (.97; $p>0.05$) anlamlı fark tespit edilmemiştir. “İş Olanak” alt boyutunda (.02; $p<0.05$) anlamlı fark tespit edilmiş olup, bu farkın öğretmenlik bölümü öğrencileri tarafından kaynaklandığı, “Ekonomik” alt boyutunda (.08; $p>0.05$) anlamlı fark bulunmadığı ve “Kişisel” (.04; $p<0.05$) alt boyutunda ise anlamlı fark tespit edilmiş olup ve bu farkın öğretmenlik bölümü öğrencileri tarafından kaynaklandığı belirlenmiştir.

4.9. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin “Baba Eğitim Durumu” Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Araştırmaya katılan bireylerin boş zaman tutum ölçeğinden ve ölçek alt boyutlarından aldıkları toplam puanların baba eğitim durumu değişkenine göre farklılığı tespit etmek için Kruskal Wallis Testi analizi yapılmış ve sonuçları **Tablo 4.9.’da** verilmiştir.

Tablo: 4.9. Spor turizmine katılım ölçeğinin baba eğitim durumu değişkenine göre kruskal wallis testi sonuçları.

ALT BOYUT	SINIF	n	SIRA ORT.	SD	X ²	P
Organizasyon	İlkokul veya İlköğretim Mezunu	120	121,93	2	15,817	.000*
	Lise mezunu	99	136,18			
	Üniversite mezunu (lisans)	54	172,00			
İş Olanak	İlkokul Veya İlköğretim Mezunu	120	121,96	2	13,444	.00*
	Lise Mezunu	99	137,77			
	Üniversite Mezunu (Lisans)	54	169,00			
Ekonomik	İlkokul Veya İlköğretim Mezunu	120	127,14	2	4,652	.09
	Lise Mezunu	99	139,73			
	Üniversite Mezunu (Lisans)	54	153,92			
Kişisel	İlkokul veya İlköğretim Mezunu	120	125,98	2	12,459	.00*
	Lise Mezunu	99	132,55			
	Üniversite Mezunu (Lisans)	54	169,67			

Tablo 4.9.’da araştırmaya katılan bireylerin baba eğitim durumu değişkeni “Kruskal Wallis” testi sonuçlarına göre incelendiğinde; “Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği” alt boyutu olan “Organizasyon” alt boyutunda (.000; p<0.05) anlamlı fark tespit edilmiştir. “İş Olanak” alt boyutunda (.00; p<0.05) anlamlı fark tespit edilmiştir. “Ekonomik” alt boyutunda (.09; p>0.05) anlamlı fark bulunmadığı ve “Kişisel” (.00; p<0.05) alt boyutunda ise anlamlı fark tespit edilmiş olup ve bu farkın üniversite mezunu babalar tarafından kaynaklandığı belirlenmiştir.

4.10. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin “Anne Eğitim Durumu” Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Araştırmaya katılan bireylerin boş zaman tutum ölçeğinden ve ölçek alt boyutlarından aldıkları toplam puanların anne eğitim durumu değişkenine göre bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için Kruskal Wallis Testi analizi yapılmış ve sonuçları **Tablo 4.10.’da** verilmiştir.

Tablo: 4.10. Spor turizmine katılım ölçeğinin anne eğitim durumu değişkenine göre kruskal wallis testi sonuçları.

ALT BOYUT	SINIF	n	SIRA ORT.	SD	X ²	P
Organizasyon	İlkokul veya ilköğretim mezunu	150	133,76	3	6,301	.098
	Lise mezunu	99	135,14			
	Üniversite mezunu (lisans)	21	155,00			
	Yüksek Lisans / Doktora	3	234,50			
İş Olanak	İlkokul veya ilköğretim mezunu	150	132,65	3	17,758	.000*
	Lise mezunu	99	128,32			
	Üniversite mezunu (lisans)	21	195,50			
	Yüksek Lisans / Doktora	3	231,50			
Ekonomik	İlkokul veya ilköğretim mezunu	150	136,43	3	4,336	.227
	Lise mezunu	99	130,73			
	Üniversite mezunu (lisans)	21	169,14			
	Yüksek Lisans / Doktora	3	147,50			
Kişisel	İlkokul veya ilköğretim mezunu	150	133,19	3	11,356	.01*
	Lise mezunu	99	130,77			
	Üniversite mezunu (lisans)	21	190,57			
	Yüksek Lisans / Doktora	3	158,00			

Tablo 4.10.'da araştırmaya katılan bireylerin annenin eğitim durumu değişkeni “Kruskal Wallis” testi sonuçlarına göre incelendiğinde “Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği” alt boyutu olan “Organizasyon” alt boyutunda (.098; $p>0.05$) anlamlı fark tespit edilmemiştir. “İş Olanak” alt boyutunda (.000; $p<0.05$) anlamlı fark tespit edilmiş olup bu farkın yüksek lisans / doktora yapan annelerden kaynaklandığına, “Ekonomik” alt boyutunda (.22; $p>0.05$) anlamlı fark bulunmadığı ve “Kişisel” (.01; $p<0.05$) alt boyutunda ise anlamlı fark tespit edilmiş olup ve bu farkın üniversite mezunu anneler tarafından kaynaklandığı belirlenmiştir.

4.11. Spor Turizmine Katılım Ölçeğinin “Aile Gelir Durumu” Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Araştırmaya katılan bireylerin boş zaman tutum ölçeğinden ve ölçek alt boyutlarından aldıkları toplam puanların aile gelir durumu değişkenine göre bir farklılık olup olmadığını tespit etmek adına Kruskal Wallis Testi analizi yapılmış ve sonuçları **Tablo 4.9.**'da verilmiştir.

Tablo: 4.11. Spor turizmine katılım ölçeğinin aile gelir durumu değişkenine göre kruskal wallis testi sonuçları.

ALT BOYUT	SINIF	n	SIRA ORT.	SD	X ²	P
Organizasyon	Asgari Ücret	54	134,08	4	8,924	.06
	4251-6000	66	142,93			
	6001-7500	33	146,27			
	7501-10000	63	150,86			
	10001 ve Üzeri	80	112,21			
İş Olanak	Asgari Ücret	54	113,58	4	15,917	.00*
	4251-6000	66	153,77			
	6001-7500	33	151,05			
	7501-10000	63	152,29			
	10001 ve Üzeri	57	114,74			
Ekonomik	Asgari Ücret	54	103,17	4	34,355	.000**
	4251-6000	66	166,05			
	6001-7500	33	126,23			
	7501-10000	63	164,36			
	10001 ve Üzeri	57	111,42			
Kişisel	Asgari Ücret	54	99,17	4	26,084	.000**
	4251-6000	66	164,20			
	6001-7500	33	125,00			
	7501-10000	63	154,93			
	10001 ve Üzeri	57	128,47			

Tablo 4.11.'de araştırmaya katılan bireylerin aile gelir durumu değişkeni “Kruskal Wallis” testi sonuçlarına göre incelendiğinde “Spor Turizmine Yönelik Tutum leği” alt boyutu olan “Organizasyon” alt boyutunda (.06; $p>0.05$) anlamlı fark tespit edilememiş olup, “İş Olanak” alt boyutunda (.00; $p<0.05$) anlamlı fark bulunduğu ve bu farkın asgari ücretin bir üstü gelire sahip olanlardan kaynaklandığı, “Ekonomik” alt boyutunda (.000; $p<0.05$) anlamlı fark bulunduğu ve bu farkın asgari ücretin bir üstü gelire sahip olanlardan kaynaklandığı, “Kişisel” (.000; $p<0.05$) alt boyutun anlamlı fark tespit edilmiş ve bu farkın asgari ücretin bir üstü gelire sahip olanlardan kaynaklandığı belirlenmiştir.

5. TARTIŞMA

Balıkesir Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören bireylerin boş zaman tutumları, cinsiyet, yaş, spor branşı, yaşanılan yer, sınıf, bölüm, baba-anne eğitim durumu ve aile gelir durumu değişkenlerine göre incelenmeyi hedefleyen bir araştırma gerçekleştirilmiştir.

Boş zaman tutum ölçeğinin yaş, spor branşı, yaşanılan yer, sınıf, bölüm, baba-anne eğitim durumu ve aile gelir durumuna göre değerlendirilmesi;

Tablo 4.3.'te araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet değişkeni “Mann Whitney U” testi sonuçlarına göre incelendiğinde “Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği” alt boyutu olan “Organizasyon” alt boyutunda anlamlı fark gösterdiği (.000; $p < 0.05$) “Ekonomik” alt boyutunda anlamlı fark gösterdiği (.03; $p < 0.05$) “Kişisel” alt boyutunda anlamlı fark gösterdiği (.04; $p < 0.05$) ve bu farkların erkek bireylerden kaynaklandığı, “İş Olanak” (.12; $p > 0.05$) alt boyutunda ise anlamlı fark bulunmadığı tespit edilmiştir. Özdemir (2020); öğrencilerin “cinsiyetleri” ile spor turizmine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bunun nedeninin kız öğrencilerinde erkek öğrenciler gibi son yıllarda ulusal ve uluslararası ölçekte spor ve turizm ile ilgili güncel olayları, gelişmeleri takip etmeleri, çalışma hayatında aktif olmak istemelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Turgut (2019); çalışmasında öğrencilerin “cinsiyetleri” ile spor turizmine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirtmiş, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre organizasyon, kişisel katkı, iş olanağı, ekonomik katkı boyutlarında tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bizim çalışmamız da ise kız öğrencilerin tutum puanlarının daha yüksek olduğu ortaya çıkmış ve farklılık göstermiştir. Tezcan ve ark. (2021); Araştırması sonuçlarına göre, spor turizmine yönelik tutum ölçeği üzerinde yapılan analizlerde cinsiyet değişkenine bağlı olarak kişisel katkı alt boyutunda anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Çalışmamızda ise kişisel katkı,

organizasyon ve ekonomik alt butlarında anlamlılık tespit edilmiş olup çalışma ile benzerlik göstermektedir.

Tablo 4.4.'te araştırmaya katılan bireylerin yaş değişkeni “Kruskal Wallis” testi sonuçlarına göre incelendiğinde; “Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği” alt boyutu olan “Organizasyon” alt boyutunda (.635; $p>0.05$) “İş Olanak” alt boyutunda (.792; $p>0.05$)“Ekonomik” alt boyutunda (.903; $p>0.05$)ve “Kişisel” (.624; $p>0.05$) alt boyutunda ise anlamlı fark bulunmadığı tespit edilmiştir. Özdemir (2020); çalışmasında “iş olanağı” ve “ekonomik katkı” boyutları ile “yaş” arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmaktadır. 21-24 yaş aralığında olan üniversite öğrencilerinin diğer yaş aralığında olan üniversite öğrencilerine göre alt boyutlarda tutumlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bunun nedeninin 21-24 yaş aralığında ki öğrencilerin spor turizmi alanında işe yönelme ilgilerinin daha fazla olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Turgut (2019); Düzce Üniversitesi'nde gerçekleştirilen 'Turizm eğitimi ile Spor bilimleri eğitimi lisans öğrencilerinin spor turizmine yönelik tutumlarının incelenmesi' adlı araştırmada, 'spor bilimleri öğrencileri' arasında 'kişisel katkı' ve 'iş olanağı' boyutları ile yaş arasında anlamlı bir ilişki olduğu ortaya konmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, 18-20 yaş aralığındaki öğrencilerin diğer yaş aralığındaki öğrencilere kıyasla, alt boyutlarda daha yüksek tutuma sahip oldukları belirtilmiştir. Bu durumun nedeni olarak, Düzce Üniversitesi spor bilimleri öğrencilerinin spor turizmine yönelik daha erken yaşlarda kendi yeteneklerini ve ilgi alanlarını keşfetme, geliştirme ve iş fırsatlarına yönelme konusunda daha motive olmalarının etkili olduğu düşünülmektedir. Kardeş ve ark. (2021); yapmış olduğu araştırmanın yaş değişkeni açısından yapılan analizler sonucunda, araştırmada organizasyon ve spor turizmine yönelik tutumlarının 25 yaş ve üzeri bireylerde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ancak, kendi çalışmamızda yaş değişkeni altında yapılan alt boyut analizlerinde herhangi bir anlamlılık tespit edilmemiştir.

Tablo 4.5.'te araştırmaya katılan bireylerin spor branşı değişkeni “Mann Whitney U” testi sonuçlarına göre incelendiğinde “Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği” alt boyutu olan “Organizasyon” alt boyutunda (.00; $p<0.05$) ve “İş Olanak”

alt boyutunda (.01; $p<0.05$) anlamlı fark tespit edilmiş olup, “Ekonomik” alt boyutunda (.06; $p>0.05$) ve “Kişisel” (.07; $p>0.05$) alt boyutunda ise anlamlı fark bulunmadığı tespit edilmiştir. Özdemir (2020); sonuçlarına göre organizasyon, kişisel katkı, iş olanağı, ekonomik katkı boyutları ile “branş” arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmaktadır. Branşı “yüzme” olan öğrencilerin diğer spor branşlarıyla uğraşan öğrencilere göre bu alt boyutlarda tutumlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bizim çalışmamız da ise takım ve bireysel spor olarak tercih yaptırılmış olup organizasyon ve iş olanak alt boyutlarında anlamlılık tespit edilmiştir. Kardaş ve ark. (2021); yaptıkları araştırmada, aktif spor yapma durumunun spor turizmine yönelik tutumu etkileyip etkilemediği incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, organizasyon alt boyutu hariç diğer tüm alt boyutlarda ve genel tutumda spor yapanların lehine anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar, bizim çalışmamızla farklılık göstermektedir.

Tablo 4.6.’da araştırmaya katılan bireylerin yaşanılan yer değişkeni “Kruskal Wallis” testi sonuçlarına göre incelendiğinde; “Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği” alt boyutu olan “Organizasyon” alt boyutunda (.45; $p>0.05$) “İş Olanak” alt boyutunda (.75; $p>0.05$) “Ekonomik” alt boyutunda (.59; $p>0.05$) ve “Kişisel” (.41; $p>0.05$) alt boyutunda anlamlı fark bulunmadığı tespit edilmiştir. Alt boyut puanları da yaşanılan yer değişkenine göre farklılıklar göstermektedir. Literatürde yaşanılan yer üzerine benzer bir analiz yapılmamıştır.

Tablo 4.7.’de araştırmaya katılan bireylerin sınıf değişkeni “Kruskal Wallis” testi sonuçlarına göre incelendiğinde “Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği” alt boyutu olan “Organizasyon” alt boyutunda (.03; $p<0.05$) anlamlı fark tespit edilmiş ve bu farkın 1. Sınıf öğrencilerinden kaynaklandığı, “İş Olanak” alt boyutunda (.61; $p>0.05$) anlamlı fark bulunmadığı, “Ekonomik” alt boyutunda (.19; $p>0.05$) anlamlı fark bulunamadığı ve “Kişisel” (.02; $p<0.05$) alt boyutunda ise anlamlı fark tespit edilmiş ve bu farkın 1. Sınıf öğrencilerinden kaynaklandığı belirlenmiştir. Özdemir (2020); elde ettiği sonuçlara göre, kişisel katkı, iş olanağı ve ekonomik katkı boyutları ile "sınıf düzeyi" arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır. 4. sınıfta eğitim gören öğrencilerin, diğer sınıf düzeylerinde eğitim gören öğrencilere

göre bu alt boyutlarda daha yüksek tutumlara sahip olduğu belirlenmiştir. Bu durumun nedeni, öğrencilerin lisans eğitimlerinin son aşamasına gelmiş olmalarıdır. Bu süre zarfında, spor ve turizm sektörüne yönelik bilgi birikimlerinin ve mesleğe olan ilgilerinin gelişmiş olması düşünülmektedir. Turgut (2019); çalışmasında belirtilmiş olduğu gibi, sınıf düzeyleri ile spor turizmüne yönelik tutumlar arasında anlamlı farklılıklar olduğu ifade edilmiştir. Örneğin, organizasyon boyutunda 2. sınıf öğrencilerin, kişisel katkı boyutunda 4. sınıf öğrencilerin ve iş olanağı boyutunda ise 1. sınıf öğrencilerin diğer sınıflara göre daha yüksek tutum sergilediği belirlenmiştir. Benzer şekilde, kendi çalışmamızda da organizasyon ve kişisel katkı alt boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunmuş ve bu farkların 1. sınıf öğrencilerden kaynaklandığı görülmüştür. Bu durumda, çalışmamız da ilgili çalışma ile benzerlik göstermektedir.

Tablo 4.8.'de araştırmaya katılan bireylerin bölüm değişkeni “Kruskal Wallis” testi sonuçlarına göre incelendiğinde; “Spor Turizmüne Yönelik Tutum Ölçeği” alt boyutu olan “Organizasyon” alt boyutunda (.97; $p>0.05$) anlamlı fark tespit edilmemiştir. “İş Olanak” alt boyutunda (.02; $p<0.05$) anlamlı fark tespit edilmiş olup, bu farkın öğretmenlik bölümü öğrencileri tarafından kaynaklandığı, “Ekonomik” alt boyutunda (.08; $p>0.05$) anlamlı fark bulunmadığı ve “Kişisel” (.04; $p<0.05$) alt boyutunda ise anlamlı fark tespit edilmiş olup ve bu farkın öğretmenlik bölümü öğrencileri tarafından kaynaklandığı belirlenmiştir. Özdemir (2020)’ in çalışma sonuçlarına göre, "organizasyon", "iş olanağı" ve "ekonomik katkı" boyutları ile "bölüm" arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. "Organizasyon" boyutunda, spor yöneticiliği bölümünde okuyan öğrencilerin diğer bölümlerdeki öğrencilere göre daha yüksek tutum sergilediği belirlenmiştir. Bu durum, spor yöneticiliği bölümünde öğrencilerin yönetim ve organizasyon dersleri almaları ve bu alanda donanımlı olmalarıyla ilişkilendirilmektedir. "İş olanağı ve ekonomik katkı" boyutunda ise, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin diğer bölümlerdeki öğrencilere göre daha yüksek tutum sergilediği görülmüştür. Bu durum, öğretmenlik bölümünde okuyan öğrencilerin sadece öğretmenlik mesleğine odaklanmayıp aynı zamanda spor ve turizm sektörüne ilgi duymaları ve bu alanda kendilerini geliştirmek istemeleriyle ilişkilendirilmektedir. Turgut (2019); çalışmasında araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmenlik, spor yöneticiliği ve

antrenörlük bölümlerinde eğitim gören öğrenciler arasında "bölüm" değişkenine bağlı olarak spor turizmine yönelik alt boyutlarda anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yapılan araştırmamızda ise "İş Olanak" alt boyutunda (.02; $p < 0.05$) anlamlı fark tespit edilmiş olup, bu farkın öğretmenlik bölümü öğrencileri tarafından kaynaklandığı, ayrıca "Kişisel" alt boyutunda da anlamlı fark tespit edilmiş olup bu farkın öğretmenlik bölümü öğrencileri tarafından kaynaklandığı belirlenmiştir.

Tablo 4.9.'da araştırmaya katılan bireylerin baba eğitim durumu değişkeni "Kruskal Wallis" testi sonuçlarına göre incelendiğinde "Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği" alt boyutu olan "Organizasyon" alt boyutunda (.000; $p < 0.05$) anlamlı fark tespit edilmiştir. "İş Olanak" alt boyutunda (.001; $p < 0.05$) anlamlı fark tespit edilmiştir. "Ekonomik" alt boyutunda (.09; $p > 0.05$) anlamlı fark bulunamadığı ve "Kişisel" (.00; $p < 0.05$) alt boyutunda ise anlamlı fark tespit edilmiş olup ve bu farkın üniversite mezunu babalar tarafından kaynaklandığı belirlenmiştir. Özdemir (2020)' in araştırma sonuçlarına göre, organizasyon, kişisel katkı, iş olanakları ve ekonomik katkı boyutları ile "baba eğitim durumu" arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır. Baba eğitim durumu "lisansüstü" olan öğrencilerin diğer eğitim durumlarına göre bu alt boyutlarda daha yüksek bir tutum sergilediği görülmüştür. Bu sonuçlar, babanın kaliteli bir eğitim aldığı durumlarda çocuğun eğitimine olumlu yönde katkı sağladığını ve spor turizmi ile ilgili boyutlarda daha yüksek bir tutum sergilediğini göstermektedir. Benzer şekilde yürüttüğümüz çalışmada da organizasyon, iş olanakları ve kişisel katkı alt boyutlarında baba eğitim durumu arasında anlamlı bir fark tespit etmiş bulunuyoruz, bu da çalışmamızın benzer sonuçlar gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 4.10.'da araştırmaya katılan bireylerin anne eğitim düzeyi değişkeni "Kruskal Wallis" testi sonuçlarına göre incelendiğinde "Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği" alt boyutu olan "Organizasyon" alt boyutunda (.098; $p > 0.05$) anlamlı fark tespit edilmemiştir. "İş Olanak" alt boyutunda (.001; $p < 0.05$) anlamlı fark tespit edilmiş olup bu farkın yüksek lisans / doktora yapan annelerden kaynaklandığına, "Ekonomik" alt boyutunda (.22; $p > 0.05$) anlamlı fark bulunmadığı ve "Kişisel" (.01; $p < 0.05$) alt boyutunda ise anlamlı fark tespit edilmiş olup ve bu farkın üniversite

mezunu anneler tarafından kaynaklandığı belirlenmiştir. Özdemir (2020)' nin çalışma sonucuna göre organizasyon, kişisel katkı, iş olanağı ve ekonomik katkı boyutları ile “anne eğitim durumu” arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmaktadır. Öğrencilerin anne eğitim durumu “lisansüstü” olanların diğer anne eğitim durumlarına göre bu alt boyutlarda tutumlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bunun nedeninin annenin aldığı eğitim seviyesi yükseldikçe çocuğuna yansımaları çocuğunda görüş ve tutumunun her alanda olduğu gibi spor turizmi alanında da tutum ve davranış kalitesini geliştirmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Çalışmamızda ise kişisel katkı alt boyutu ile iş olanak alt boyutları arasında anlamlı fark gösterilmiş olup bu farkın “lisans eğitim” düzeyinde yüksek tutuma sahip olduğu görülmüş ve çalışmamız ile benzerlik göstermiştir.

Tablo 4.11. Araştırmaya katılan bireylerin aile gelir durumu değişkeni “Kruskal Wallis” testi sonuçlarına göre incelendiğinde “Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği” alt boyutu olan “Organizasyon” alt boyutunda (.06; $p>0.05$) anlamlı fark tespit edilmemiş olup, “İş Olanak” alt boyutunda (.00; $p<0.05$) anlamlı fark bulunduğu ve bu farkın asgari ücretin bir üstü gelire sahip olanlardan kaynaklandığı, “Ekonomik” alt boyutunda (.000; $p<0.05$) anlamlı fark bulunduğu ve bu farkın asgari ücretin bir üstü gelire sahip olanlardan kaynaklandığı, “Kişisel” (.000; $p<0.05$) alt boyutun anlamlı fark tespit edilmiş ve bu farkın asgari ücretin bir üstü gelire sahip olanlardan kaynaklandığı belirlenmiştir. Özdemir (2020)' nin sonuçlarına göre kişisel katkı, iş olanağı, ekonomik katkı boyutları ile “öğrencinin aylık gelir düzeyi” arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmaktadır. Aylık gelir düzeyi “1.501 TL ve üzeri” olan öğrencilerin diğer gelir düzeyine sahip öğrencilere göre bu alt boyutlarda tutumlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Tezcan ve ark. (2021); araştırma sonuçlarına göre, gelir düzeyi değişkenine bağlı olarak hiçbir alt boyutta veya genel tutumda anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Bu durumda, gelir düzeyindeki farklılıkların spor turizmine olan tutumu etkilemediği söylenebilir. Bu sonuçlar, spor turizminin her bütçeye hitap edecek çeşitlilikte olmasıyla ilişkilendirilebilir. Bu durumda, spora yönelik turizm seçeneklerinin, her gelir düzeyine uygun çeşitlilik sunması nedeniyle gelir düzeyinin tutumları etkilemediği düşünülebilir. İlgili alandaki literatür taraması, Özdemir (2020) tarafından yürütülen bir çalışmada,

öğrencilerin aile geliri üzerindeki etkisine odaklanmıştır. Araştırmada, aile geliri 3001 ve üzeri olan öğrencilerin spor turizmine yönelik tutumlarının alt boyutlar ve genel tutum açısından farklılık gösterdiği vurgulanmıştır. Bu durum, aile gelirinin artmasıyla birlikte öğrencilerin spor turizmine katılımlarının olumlu yönde değişebileceğini göstermektedir. Benzer şekilde, Turgut (2019) tarafından yapılan bir başka çalışmada ise turizm bölümü öğrencilerinin gelir düzeyi değişkenine bağlı olarak herhangi bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu sonuç, kendi çalışmamızla uyumlu bir şekilde paralellik göstermektedir. Ancak aynı çalışmanın spor bilimleri fakültesi öğrencileri üzerinde yapılan analizde iş olanakları ve ekonomik katkı alt boyutlarında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bizim çalışmamızda ise organizasyon alt boyutunda farklılık tespit edilmemişken, iş olanakları, kişisel katkı ve ekonomik alt boyutlarında anlamlı farklılıklar bulunmuştur ve bu farkın 4251 TL aylık geliri olan ailelerden kaynaklandığı gözlemlenmiştir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Spor turizmi konusunda yapılan araştırmaları incelediğimizde, hem spor sektöru hem de turizm sektöru çalışanlarını kapsayan araştırmaların olduğunu görmekteyiz. Ancak, spor bilimleri fakóltesi lisans öğrencilerinin bir araya gelerek spor turizmine yönelik önemli katkılar sunabileceği konusunda sınırlı sayıda bilgi, davranış, eylem sorunu ve çözüm önerilerini içeren araştırmalar bulunmaktadır. Bu nedenle, bu alanda yapılacak herhangi bir çalışmanın, spor turizmi sektörüne ve spor turizmi alanına önemli bir değer katacağı açıktır. Böyle araştırmalar yapıldığında, öğrencilerin spor turizmiyle ilgili düşünce ve davranışları, sorunları ve çözüm önerilerini belirlemek suretiyle spor turizmine, spor endüstrisine ve spor pazarlamasına katkıda bulunabileceği düşünölmektedir.

Spor eğitimi alan öğrencilerin spor turizmine yönelik tutumlarını artırmak amacıyla, spor bilimleri fakólterindeki tüm bölümlerde spor turizmi dersi müfredatına dâhil edilmeli ve ders içerikleri hem teorik bilgiye hem de pratik becerilere odaklanarak hazırlanmalıdır. Ayrıca, bu ders içeriği öğrencilere en güncel spor turizmi bilgilerini sunmalıdır.

Spor eğitimi alan kadın öğrencilerin sayıca erkek öğrencilere kıyasla az olması, olumsuz bir durum olarak değerlendirilmektedir. Bu durumun değerştirilmesi için ilkokuldan üniversite seviyesine kadar kadın öğrencilerin spor bölümlerine olan ilgilerini artıracak teşvik edici organizasyonlar ve etkinlikler düzenlenmelidir. Ayrıca, spor ve turizm konularında eğitimin her aşamasında gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Spor bilimleri fakóltesinde eğitim gören öğrencilerin ailelerinin gelir durumu incelendiğinde, düşük gelir düzeyine sahip olan öğrencilerin organizasyon, kişisel katkı, iş olanakları ve ekonomik katkıyla ilgili sorulara verdikleri cevapların, yüksek

gelir düzeyine sahip olan öğrencilere göre daha düşük tutumlara sahip olduğu tespit edilmiştir. Gelir düzeyi düşük olan öğrencilerin tutumlarının artırılması için akademisyenler tarafından saptanarak ücretsiz eğitimlerin, kursların ve aktivitelerin verilmesi sağlanabilir.

Dünya genelinde spor turizminin ekonomik katkısı dikkate alındığında, spor turizmini canlandırma ve daha ileri bir seviyeye taşıma konusunun Türkiye ekonomisine sağlayacağı önemli katkı açıktır. Bu noktada, spor bilimleri öğrencilerine büyük bir görev ve sorumluluk düşmektedir. Spor bilimi öğrencileri, mesleki eğitimleri kapsamında spor turizmine odaklanan çalışmalara dâhil olarak spor turizminin büyük başarılarla ulaşabileceğinden şüphe duyulmamaktadır.

Bu araştırma, Balıkesir Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin spor turizmine yönelik tutumlarını yaş, cinsiyet, bölüm, sınıf, medeni durum, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, öğrencilerin aile gelir düzeyi, aile aylık gelir düzeyi, branş ve spor turizmi dersi gibi farklı değişkenler açısından analiz etmiştir. Bu çalışmanın farklı değişkenleri çeşitlendirerek başka üniversiteler ve bölümlerle yapılacak araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Albayrak, A. (2013). Alternatif Turizm. (1. Basım). Detay Yayıncılık.
- Akın, A. (2018). Spor ve Turizm. (1. Basım). Ekin Yayınevi.
- Antalya.ktb.gov.tr/TR-175453/golf-turizmi.html 16.03.2023.
- Aracı, H. (1999). Öğretmen ve Okullarda Beden Eğitimi. (1. Basım). Bağırhan Yayınevi.
- Atalay, İ. (2007). Genel Coğrafya. (1. Basım). META Basım Matbaacılık.
- Aymankuy, Y. (2013). Kongre Turizmi ve Fuar Organizasyonları. (1. Basım). Detay Yayıncılık.
- Batman, O. Oktay, K. ve Ergün, H. (2007). *İstanbul Olimpiyat Oyunlarının Türk Turizm Hareketlerine Olası Hareketlerine Yönelik Kuramsal Bir Çalışma*. 5. Uluslararası Türk Dünyası Sosyal Bilimler Kongresi. 11-13 Haziran, Kırgızistan.
- Batman, O. ve Eraslan, İ. H., Bulu, M. ve Eraslan, İ. H. (2007). Spor Turizmi. Sürdürülebilir Rekabet Avantajı Elde Etmede Turizm Sektörü Sektörel Stratejiler ve Uygulamalar (1. Basım). İstanbul: Uluslararası Rekabet Araştırmaları Kurumu Derneği Yayınları.
- Batman, O. ve Gürkan, Z. (2005). Futbol Turizmi. Yüksek Lisans Seminer Çalışması, Sakarya Üniversitesi.
- Bayer, M. Z. (1992). Turizme Giriş. (1. Basım). İşletme Fakültesi Yayını.
- Bil, M. Bilova, M. ve Kubecek, J. (2012). *Unified GIS Database on Cycle Tourism Infrastructure. Tourism Management*. 33:6, 1554-1561.
- Bozyiğit E. Spor Bilimlerinin Tarihsel Temelleri. <https://www.academica.edu>. 20.02.2020.
- Çetin, B. ve Kaymaz, Ç.K. (2013). *İnanç Turizminde Kutsal Mağaralar: Türkiye'deki Ashab-ı Keyf Mağaraları (İzmir, Mersin, Kahramanmaraş- Diyarbakır)*. Uluslararası İnanç Turizmi ve Hoşgörü Konferansı. Konya.
- Çuhadar, M. (2006). Turizm Sektöründe Talep Tahmini İçin Yapay Sinir Ağları Kullanımı ve Diğer Yöntemlerle Karşılaştırmalı Analizi (Antalya İlinin Dış Turizm Talebinde Uygulama) . [Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi]. Isparta. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü. (2006). Karstik Sahalarda Yeraltı Suyu Korunması.
- Doğaner, S. (2001). Türkiye Turizm Coğrafyası. (1. Basım). Çantay Kitabevi.
- Doğu, G. (2006, Nisan, 27-28). *Sporun Sosyal ve Ekonomik Faydaları, Sağlıklı Kentler Birliği Toplantısı*. Eskişehir.

Gündoğdu N.(2001). Olimpiizm ve Olimpiyat Organizasyonları. Ders Notları.

Güngör, A. ve Turgut, F. (2018, Mart, 1-3). *Türkiye’de Turizmin Çeşitlendirilmesinde Nostalji Spor Turizmi: Antalya’da Düzenlenen Yağlı Güreşler*. Uluslararası Antalya Kongresi Bildiri Kitabı. Antalya.

Hazar, A. (2007). Spor ve Turizm (1. Basım). Detay Yayıncılık.

Hudson, S. (2003). Sportand Adventure Tourism. Binghampton. (1. Press).TheHaworthPress.

İçöz O. (2002). Kozak M. Turizm Ekonomisi.(1. Basım). Turhan Kitabevi.

İnal, A. (1998). Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş. (1. Basım). Selçuk Üniversitesi Basımevi.

İncekara A. (1996). Sağlık Turizminde Jeotermal Kaynaklar. (1. Basım). İTO Yayınları.

Jennings, G. (2007). Water-BasedTourism, Sport, Leisure, andRecreationExperiences. Oxford: Butterworth- Heinemann.

Kara, M. (2007). Turizm Sektörü. (1. Basım). Kazancı Yayımevi.

Karaküçük S. (1999). Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme. (1. Basım). Gazi Kitabevi.

Karasu, T. (1985). *Kongre turizmi ve Türkiye*. [Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi] Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Kardaş, N. T. ve Sadık, R. (2018). Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması. *Spor Eğitim Dergisi*. 2, 29-36.

Keten, M. (1993). Türkiye’de Spor. (1. Basım).Polat Ofset Basımevi.

Koçyiğit, H. (2011). Türkiye’de Seyahat Etmenin Kur’ani boyutu. Atatürk Üniversitesi. *İlahiyat Fakültesi Dergisi*.35, 1-20.

Kozak, N. (2012). Genel Turizm Bilgisi (Yayın no: 1443). Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.

Kozak, N. Kozak, M.A. ve Kozak, M. (2001). Genel Turizm. (1.Basım).Detay Yayıncılık.

KTB.gov.tr/TR-9851/turizm-istatistikleri.html 18.03.2023.

Küçükaslan, N. (2007). Özel İlgi Turizmi (1. Basım). Ekin Basım Dağıtım.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, (2006). <http://www.kultur.gov.tr/TR-96270/turizmverileri.html> adresinden 18.03.2023 tarihinde alınmıştır.

Kültür P. Balon Turizmi Nevşehir. <https://www.kulturportali.gov.tr/> 14.03.2023.

Mcintosh, R. ve Goeldner, C. (1980). *Tourism Principles, Practices, Philopphies*. (5. Basım). John Willey and SonsInc.

Narin M. (2006). Ayvalık ve Burhaniye İlçelerinin Yat Turizmi Arzı ve Sorunları. Balıkesir Üniversitesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.9, 2.

Özbek, M. (2014). Turizm Amaçlı Su altı ve Su Üstü Sportif Faaliyetler: *Bugünü ve Geleceği*. 2. *Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu Kitabı*. 28 Şubat 2014. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, 189-190.

Özdemir, B., U. 82020). Fırat Üniversitesi Spor Bilimlerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Spor Turizmine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. [Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü]. YÖKTEZ.

Özen, İ. (2019). *Beden Eğitimi Programlarının Oluşturduğu Motivasyonel İklimin Hedef Yönelimlere Etkisinin Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi*. [Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü].YÖKTEZ. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Pavlovich K.(2003). The Evolution and Transformation of a Tourism Destination Network the Waitomo Caves New Zealand Tourism Management.

Salar, B. (2012). 15-18 Yaş Grubu Takım ve Ferdi Spor Yapan Bireylerin Duygusal Durumlarının Karşılaştırılması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 6, 123-135.

Sarıçay, N. Y. (2009). İzmir Ticaret Odası AR-GE Çalışması.

Sezer, İ. (2011). Turistik Fonksiyonları ve Yat Turizmine Etkileri Açısından Didim Yat Limanı.

Stephen, D. R. (2001). Developing Sport Tourism National Laboratory for and Commerce July Austria.

Şahan, H. (2007). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü*. Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi] Konya. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Şahin, H.M. (2006). *Beden Eğitimi ve Spor Sözlüğü*.(1. Basım). Morpa Yayınları.

Şebin, K. (2018). *Spor ve Turizm İlişkisi*. (1. Basım). Nobel Yayıncılık.

Şimşek, A. (2018). *Spor Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi, Elazığ Fırat Üniversitesi] Sağlık Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Tezcan, N., Alptekin, M. Z. ve Berkil, İ. (2021). Bireylerin Spor Turizmine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Egzersiz ve Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 10-22.

Tezcan, N. ve Sadık, R. (2018). *Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması*. *Spor Eğitim Dergisi*. 2(2), 29-36.

Toramanlı, A. (2014). *Spor Turizminde Olimpiyat Oyunları ve Spor Turizminin Gelişimine Katkıları*. [Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi]. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Toskay, T. (1978). *Turizm, Turizm Olayına Genel Yaklaşım* (1. Basım). İstanbul Üniversitesi Yayını.

Turco, D. M. (2002). *Sport Tourism Fitness Information Technology*. USA.

Turgut, F. (2019). *Turizm Eğitimi ile Spor Bilimleri Eğitimi Lisans Öğrencilerinin Spor Turizmine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Düzce Üniversitesi Örneği)*. [Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi] Sosyal Bilimler Enstitüsü. Düzce. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

TURSAB Kış Turizmi Raporu https://www.tursab.org.tr/haberler/tursab-kis-turizmi-raporu_11931 28.03.2023.

Tuyluoğlu, T. (2003). *Türkiye’de Turizm Eğitiminin Niteliği*. [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi]. Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü, Ankara. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Türk Dil Kurumu (TDK) Bisiklet Tanımı. sozluk.gov.tr 21.03.2023.

Usta, Ö. (2014). *Turizm Genel ve Yapısal Yaklaşım* (4. Basım). Detay Yayıncılık.

Uzun, A.R. (2009). *Türkiye’de Turizmin İstihdam Üzerine Etkileri (Turizm Eğitimi Üzerine Bir Örnek: Antalya)*. [Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi]. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Ülker, İ. (1987). *Dağ Turizmi ve Kış Sporları Tanımlar ve Kurallar Kayak Alanları Planlama Teknikleri*. Ankara: Turizm Yıllığı.

Yeşil, M. (2015). *Antalya’da Spor Turizmi: Mevcut Durumun Tespiti*. [Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi]. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Dilek ÖZEN
Eğitim	
Lise	Adnan Menderes Anadolu Lisesi (2012-2016)
Lisans	Balıkesir Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Antrenörlük Eğitimi Bölümü (2016-2020)
Yüksek Lisans	Balıkesir Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı (2020- 2023)
Doktora	
Yabancı Dil Bilgisi	
İngilizce	-

EKLER

EK-1. DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

- 1- Cinsiyetiniz** () Bayan () Erkek
- 2- Yaşınız** () 18-21 () 22-25 () 26 ve Üstü
- 3- Spor Branşınız** () Bireysel Spor () Takım Sporları
- 4- Yaşamınızın çoğunu aşağıdaki yerleşim birimlerinden hangisinde geçirdiniz?**
 () Köyde () İlçede () Şehirde - Büyük şehirde
- 5- Sınıfınız :** () 1. Sınıf () 2. Sınıf () 3. Sınıf () 4. Sınıf
- 6. Bölümünüz :** () Spor Yöneticiliği () Antrenörlük Eğitimi
 () Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- 7. Babanızın öğrenim durumu :**
() İlkokul veya ilköğretim mezunu () Lise mezunu
() Üniversite mezunu (Lisans) () Yüksek Lisans/ Doktora
- 8. Annenizin öğrenim durumu :**
() İlkokul veya ilköğretim mezunu () Lise mezunu
() Üniversite mezunu (Lisans) () Yüksek Lisans/ Doktora
- 9. Baba Mesleği :** () Öğretmen () işçi () Memur () Mühendis
 () Asker/Polis vb. () Çiftçi () İşsiz () Serbest meslek
 () Esnaf
- 10. Anne Mesleği :** () Öğretmen () işçi () Memur () Mühendis
 () Asker/Polis vb. () Çiftçi () İşsiz () Serbest meslek
 () Ev Hanımı () Esnaf
- 11. Ailenizin Aylık Geliri :**
() Aşgari ücret () 4251-6000 TL Arası () 6001-7500 TL Arası
() 7501-10000 TL Arası () 10001 TL ve Üzeri

EK-2. SPOR TURİZMİNE KATILIM ÖLÇEĞİ

		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.	Spor turizmi organizasyonlarının yetersiz olduğu kanısındayım.					
2.	Spor turizmin serbest zaman değerlendirme imkanlarını arttırdığı düşüncesindeyim.					
3.	Spor turizmi etkinliklerinde yer almanın bireylerde özgüven duygusunu geliştirdiğini düşünüyorum.					
4.	Spor turizmi etkinliklerinin ulusal ve uluslararası alanda yetersiz olduğunu düşünmekteyim.					
5.	Spor turizmi sağlıklı bir yaşam için önemlidir.					
6.	Spor turizmi tesisleşmeyi de beraberinde getirir.					
7.	Spor turizmi yeni iş olanakları sunmaktadır.					
8.	Spor turizmi etkinliklerine katılmak son derece ilgi çekicidir.					
9.	Spor turizmüne yatırımların sayısı artırılmalıdır.					
10.	Spor turizmini geliştirmek için pazarlama çalışmaları yapılması gerekir.					
11.	Spor turizmi bireylerin sosyalleşmesinde etkili rol oynar.					
12.	Spor turizmi,turizm işletmeleri ürün çeşitliliğini artırır.					
13.	Spor turizmin gelişmesi ülkemizi marka haline getirir.					
14.	Ülkemizin büyük spor turizmi faaliyetlerine ev sahipliği yapması,istihdam olanaklarının artmasını sağlar.					

EK-3. ETİK KURUL ONAYI



T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
SAĞLIK BİLİMLERİ GİRİŞİMSSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

KARAR FORMU

ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI		Balıkesir Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde Eğitim Gören Öğrencilerin Spor Turizmine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi
ETİK KURUL BİLGİLERİ	ETİK KURULUN ADI	Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu
	KURUL ADRESİ	Balıkesir Üniversitesi Çağış Yerleşkesi 10145 Balıkesir
	TELEFON	(0266) 612 14 18
	FAKS	(0 266) 612 14 17
	E-POSTA	sb.etikkurulu@balikesir.edu.tr
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACI UNVANI/ADI/SOYADI	Prof. Dr. Fahri AKÇAKOYUN
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ UZMANLIK ALANI	Beden Eğitimi ve Oyun, Rekreasyon, Engelliler için Beden Eğitimi Spor ve Fiziksel Aktivite
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ BULUNDUĞU MERKEZ	Balıkesir Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
	VARSA İDARİ SORUMLU UNVANI, ADI-SOYADI	-
	DESTEKLEYİCİ	-
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ (TÜBİTAK vb kaynaklardan destek alanlar için) UNVANI, ADI-SOYADI	-	
YARDIMCI ARAŞTIRMACI VE BÖLÜMÜ	Dilek ÖZEN Yüksek Lisans Öğrencisi	
ARAŞTIRMANIN TÜRÜ	Betimsel Tarama Modeli	
KARAR BİLGİLERİ	Karar No: 2022/41	Tarih: 05/04/2022
	Başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş ve UYGUN BULUNMUŞ olup usulüne uygun gerçekleştirilmesinde bilimsel ve etik sakınca OLMADIĞINA oy birliği ile karar verilmiştir. Araştırmanın tüm süreçlerinde ilgili kurum, kuruluş ve kişilerden gereken izinlerin alınmasından araştırmacılar sorumludur.	

ETİK KURUL ÜYELERİ

Ünvanı	Adı-Soyadı	Görevi	Araştırma ile İlişkisi		İmza
			VAR	YOK	
Prof. Dr.	Tunay KARLIDERE	Başkan		X	
Prof. Dr.	Osman İrfan İLHAK	Başkan Yrd.		X	
Prof. Dr.	Funda GÜLCÜ BULMUŞ	Üye		X	
Doç. Dr.	Özkan IŞIK	Üye		X	
Doç. Dr.	Celalettin ÇEVİK	Sözcü		X	
Dr.Öğr.Üyesi	Emrah ÖZCAN	Üye		X	
Av.	Serhat AKBAŞ	Üye		X	
					KATILMADI



Eğitimde, bilimde, sanatta çağdaş...

